

450 שנות
הסטוריה
של משפחת
שטג

מאת: יצחק שטג
חיפה אוגוסט 1998

תוכן הענינים
רשימת הציורים
נספחים
מקורות

לנכדיי:

אור

עדי

טל

עודד

שיר

תודה רבה ניתנת לגיסי שלמה על עזרתו בהוצאת
עבודה זו כמו כן לכל תורמי המידע על תולדות
משפחתינו ובמיוחד לרבי יעקב מאיר שטעג עבור
שימוש בפירות מחקרו.

לפירחה הרמל (שטג) על המידע המתיחס לפלג
ההונגרי (קרפטורוסי) של המשפחה,
לסלומון שטג הניצול החי היחיד מבני המשפחה בעיר
זו רבנו (ZHURAVNO) החי בה עד 1942, עבור הערותיו.
כן ניתנת תודתי לבני משפחה אחרים אשר שמם לא
הוזכר כאן, עבור תרומות כל שהן לתוכן הספר.

תוכן הענינים

- (1) על המחבר.
- (2) שורשי משפחתנו.
- (2.1) הערות מסוימות על הטה"ז אבינו הגדול.
- (3.0) התנאים הסוציו-פוליטיים, הדתיים וסקירה
היסטורית על תקופה, בה חי ופעל הטה"ז
- (3.1) איחוד פולין-ליטא (1569 - UNIA POLSKO LITEWSKA)
- (3.2) פוגרומים של חמלניצקי ופוגרומים של "ההידמקים"
[1].
- (3.3) פוגרומי הישועים.
- (3.4) מסדר הישועי הקתולי - מיליטנטי
- (3.5) פריחת חיי יהדות פולין במשך כ 150 שנים (1500-1648)
- (3.6) תרומת הרפורמציה של מרטין לותר באירופה על
פריחת החיים היהודיים בפולין.
- (3.7) הקראים בפולין.
- (4.0) דויד - בן שמואל הלוי - (הטה"ז) חייו ופעלו [13] [6] [5]
- [4] [3] [1]
- (5.0) ירוחם - פישל שטג

- (5.1) המצב הפולטי בגליציה בתקופת חייו של ירוחם - פישל שטג (1780-1860).
- (5.2) הכתות, היהודיות בפולין בתקופת חייו של פישל שטג
- (6.0) המשך השושלת הלוי בגליציה ובליטא (אחרי הופעת ההיסתעפות הלוי-שטג).
- (6.1) גליציה.
- (6.2) ליטא.
- (7.0) העירה ז'ורבנו (ZHURAVNO) בגליציה המזרחית.
- (7.1) הערה היסטורית.
- (8.0) תאור קצר של שואת יהודי לבוב כמודל כללי להכחדת יהודי פולין, [6].
- (8.1) טרגדית יהודי לבוב.
- (8.2) הגטו.
- (8.3) אפיזודת תליה של 12 ראשי הקהילה היהודית - ה "JUDENRATH" בלבוב.
- (8.4) סטטיסטיקת ניצולי לבוב.
- (9.0) תאור קצר של שואת יהודי בוריסלב (מקום לידת המחבר).
- (9.1) הגטו והמחבוא ("הבונקר").
- (9.2) אפיזודה I: כיצד חיי אחותי-עליזה ניצלו במקרה.

- (9.3) אפיזודה II : כיצד חיי המחבר ניצלו הודות ל חוליו בדיונטריה.
- (9.4) אפיזוד III : כיצד ניצלו חייו של בן-דודי יהושע מגביעת ברעב וקור בהיותו בן כ 2 1/2 שנים.
- (9.5) סטטיסטיקת ניצולי בוריסלב.
- (10.0) פלג ממשפחת שטג החי בישראל (רשימה לא מלאה)
- (11.0) פלג ממשפחת שטג שחיו בז'ורבנו, [15].
- (12.0) פלג ממשפחת שטג החי בקרפטורוס [11].
- (13.0) פלג ממשפחת שטג החי בארה"ב ומקורותיו
- (14.0) הפלג הקנדי של משפחת שטג ומקורותיו.
- (15.0) הפלג הצרפתי של משפחת שטג ומקורותיו.
- (16.0) הפלג האוסטרלי של משפחת שטג ומקורותיו.
- (17.0) הקשר בין פלגי המשפחה השונים.
- (17.1) בוריסלב -ז'ורבנו
- (17.2) בוריסלב - ארה"ב.
- (17.3) קרפטורוס - צרפת.
- (17.4) קרפטורוס - אוסטרליה.
- (18.0) רשימת בני משפחת שטג (לא שלמה) המתגוררים במדינות שונות לפי סדר א' - ב'.

רשימת הציורים

מקורות

נספח I

נספח II

אודות המחבר

יצחק דוד שטג, תושב חיפה, נולד בבוריסלב (BORYSLAW), שבגליציה, פולין, ב-20 בדצמבר 1930, הוא ניצול הכיבוש הנאצי, ועלה ארצה בחודש יוני 1950 עם משפחתו, המורכבת מאמו רבקה, סבו (אבי אמו) בנדיט, אחותו עליזה ובן דודו יהושע, אשר שכל את הוריו עוד בתחילת הכיבוש הנאצי, וגודל על ידי דודתו רבקה (אמם של יצחק ועליזה). המשפחה התישבה בחיפה, על מנת לאפשר ליצחק להמשיך לימודיו בהנדסה כימית בטכניון, אותם התחיל בפוליטכניקה של וורוצלב (WROCLAW), אשר בשליזיה, פולין. הוא סיים את חוק לימודיו בטכניון ב-1954. באותה שנה החל את עבודתו ברשות לפיתוח אמצעי לחימה (רפא"ל), ממנה יצאה לגמלאות אחרי 35 שנות עבודה. הוא זכה בתואר MSC בהנדסה כימית בטכניון ב-1962, ובתואר דוקטור (PHD) בהנדסת חומרים ב-1970. הוא שימש כעמית מחקר במכון התקנים האמריקאי (NBS) בווישינגטון, בעת השבתון בשנות 1971/72, וכן עסק ב-שנת השבתון השניה כעמית מחקר במעבדות הצי האמריקאי בווישינגטון NAVAL RESEARCH LABORATORY. בשנים 1979-1980 שימש כפרופסור חבר (ASSOCIATE PROFESSOR) בפקולטה להנדסה כימית של אוניברסיטת אריזונה בעיר טוסון (TUCSON), ארה"ב. בשבתון האחרון שלו ב-1985 - 1986 שימש כיועץ מחקר בפולימרים וחומרים פלסטיים במעבדות הצי האמריקאי בווישינגטון (N.R.L.), בהם גם בילה שבתון קודם.. הוא פירסם 22 מאמרים מדעיים ומספר רב של דו"חות פנימיים.

הוא נשא לאשה את לילי זיבנר (ילידת וורשה, פולין) במאי
 1961. הוא הוליד שלושה ילדים: את צבי (1962), - מהנדס
 מכונות (כיום אב לארבע בנות: אור (1985), עדי (1989), טל
 (1993). ~~גל~~ (1998)
 ענת (1966), כלכלנית (כיום אם לבן עודד (1993) ולבת שיר
 (1998).
 רות (1970) - כלכלנית (כיום רווקה).

2.0 שורשי משפחתנו

עוד בהיותי ילד נהגתי להאזין לדברי סבי בנדיט שטג (1876-1956), כאשר זה הפליג בסיפוריו אודות קורות משפחתנו העניפה, ששורשה בעיירה ז'ורובנו (ZHURAVNO). היהלום שבכתר היה רב, ששמו הלך לפניו בגדולתו במדינת פולין ואף מחוצה לה. היה זה לפני כמה מאות שנים. רב זה הוליד שושלת של רבנים וגדולי תורה, אשר המשיכו לפאר את המשפחה. תיאור לאקוני זה, בפי סבי, לא השאיר רושם רב בלבי עד לעלייתי ארצה בשנת 1950. ביום בהיר אחד, בעת עבודתי (אחת לשבוע) בנמל חיפה, על מנת לממן את לימודי בטכניון, נודע לי במשרד הנמל, כי איש בשם צבי שטג, עובד בדרגת קצין מכס גבוה בנמל, ואף שהוא ממוצא ז'ורובנו. צבי שטג עלה ארצה בשנות העשרים מווינה, שם למד באוניברסיטה. בו-זמנית נודע גם לצבי על קיומי. כעבור שבוע הוזמנתי לביתו ושם הוא ידעתי האפלים על שורשי משפחתנו. צבי דיבר על רב דגול, הידוע בכינוי ה"טה"ז" (טורי זהב), שכתב פירושים ל"שולחן ערוך" של ר' יוסף קארו שחי במאה ה-16 בצפת. גם נודע לי בהזדמנות זו, מפי צבי שטג, כי בן דודו פרופ' מרדכי שטג עיבר ת את שמו משטג לטור, בהתייחסו למוצאנו מ"טור-זהב".

באותן שנים הייתי עסוק בלימודי בטכניון ועל-אף התענינותי הגוברת בחקר תולדות משפחתנו היה זה לאל ידי להתמסר דיו למטרה חשובה זו. ניתן לומר, שחשבתי שבינתיים אחרים יתרמו חלקם לבירור הקשרים בין שרידי משפחת שטג, אשר החלו להתכנס במדינת ישראל מארצות פזורה שונות תוך כדי הוספת מידע אודות מורשתנו ושורשינו המפוארות

המסתנפים מה"טה"ז". כך נשכח הנושא למספר שנים. פגישתי האחרונה עם צבי שטג התקיימה בסתיו 1960, והוא אז בשנות החמישים לחייו וקשה היה לשער שהאיש האדמוני, יפי-התואר הזה, מתקרב אל סוף דרכו. ב 1968 נפטר פרופ' מרדכי טור (1907-1968), ושנה לאחר מכן נפטר גם צבי שטג (1908-1969). מותו של מרדכי, אותו היה בכוונתי לפגוש באותם ימים העיב על חקר נושא השורשים, והיווה דילול רציני במקורות המידע, אותן כנראה, לא העביר לסובבים אותו.

הערות מספר אודות ה"טה"ז" - אבי המשפחה הדגול

בשנת 1985 מצא המחבר באנציקלופדיה יודאיקה פרטים על ה"טה"ז", מחבר "טורי זהב", אשר שמו היה דויד בן שמואל הלוי (1586-1667). הטה"ז" היה חי בגליציה בתקופה של פריחת חיי היהודים עם אוטונומיה רחבה, אך בסוף ימי חייו נקלע לזמנים נוראים של מרד האוקראינים, שבו אירע הטבח הגדל שערכו האקראנים תחת הנהגתו של האטמן בוגדן חמילניצקי (מאורעות ת"ח-ת"ט) מרד בו מצאו את מותם האכזרי כ - 200.000 יהודים, היוו אז כ - 20% מיהודי פולין. בחייו רב-התהפוכות חזה הטה"ז גם במלחמות פולין - שוודיה, פולין - רוסיה. חשוב מכל היה לו השפעה גילוי פרצופו האמיתי של משיח השקר שבתאי צבי, אשר בהשפעת נבואותיו קנה לו חסידים בכל רחבי תבל ובחרמה נפל אף האפיפיור, שהאמין כי אחרי שחרור העם היהודי כתוצאה מביאת המשיח יבוא גם שחרור העמים הנוצריים. הטה"ז כיהן אז כרב ראשי בעיר לבוב ופעמיים היה חבר בועד ארבע הארצות. פרטים נוספים אודות הטה"ז ינתנו בשני הפרקים הבאים.

התנאים הסוציו-פוליטיים, הדתיים וסקירה

היסטורית על התקופה בה חי ופעל הטה"ז.

איחוד פולין - ליטא (UNIA POLSKO LITEWSKA - 1569) האיחוד הפרסונלי בין פולין לליטא נערך במאה ה-14 כשהמלכה הפולנית ידוויגה (JADWIGA) נישאה לנסיך הליטא וולדיסלב. יגיילו. (WLADYSLAW JAGIELLO) מייסד השושלת יגיילו בפולין שמשלה כ- 150 שנה. מלכים מסויימים של שושלת זו מלכו גם בצ'כיה ובהונגריה. בעלי הקרקעות הגדולים בפולין ובליטא שאפו לאחד את שתי המדינות, על מנת ליצור מדינה גדולה וחזקה מאד, בה ליטא תרמה אדמות רבות שכללו את רוסיה הלבנה ואת אוקראינה משני צדי הנהר דנייפר (DNYEPR), ואילו פולין תרמה את החוסן הכוחני. שאיפות אלה התגשמו בעת כהונתו של המלך זיגמונט-אוגוסט ZYGMUNT AUGUST בישיבה משוטפת של הפרלמנטים הליטאי והפולני בעיר הפולנית לובלין ב- 1569. איחוד זה הביא להכללת שטחים עצומים בעלי אוכלוסיה גדולה מאד של אוקראינה ובילו-רוסיה, כגון וולהינה פולסיה (WOLHYNIA) (POLESIE) (מקום לידתו של הטה"ז ופלחים עצומם, ובראשם ברצלב וקייב (BRACLAW KIEV)). איחוד פולין - ליטא שינה במידה רבה את המראה הכלכלי והסוציו-גיאוגרפי-של שטחי אוקראינה העצומים והביא לפולוניזציה מזוהזת ולקלוניזציה. יחד עם העמים הנ"ל צורפו לפולין כמיליון וחצי יהודים, שחיו באותן טריטוריות. ליהודים ניתנה הזכות להתישב בהמונים בערים הגדולות, זכות שנשללה מהם בעבר.

מלבד האיחוד המדיני נוצר לחץ חזק מצד הכנ' סיה הפולנית הקתולית על הכנ' סיה האוקראינית הפרבוסלבית ללכת בעקבות האיחוד המדיני וליצור גם איחוד הכנ' סיות. לחץ זה זכה גם בתמיכה של הישועים שבימים ההם היו מושרשים היטב בפולין. בראש וראשונה תמך במהלך הזה האפיפיור. הלחץ גרם לפיצול הכניסיה הפרבוסלבית לגרקו-קתולית, שמאמיניה איכלסו את וולינה, פודוליה וגליציה, ושאר הכנ' סיה הפרבוסלבית, שמאמיניה ישבו באוקראינה המזרחית. קבוצות אוקראיניות עשירות החלו בפולוניזציה מזוהזת (WISNIOWIECKI) וברדיפתם אחרי בצע החליפו ברצון את דתם פרבוסלבית לגרקו-קתולית. דלת העם במרחבי אוקראינה המזרחית נשארה פרבוסלבית. ה"מגנאטים" הפולנים התחילו לייסד משקים חקלאיים רבי - ממדים המכנים "לטיפונדיות ופולורקים" (FOLVARKS) AND (LATIFUNDIAS) חלק גדול של הפולורקים נוהל על ידי יהודים בשמשם כארנדרים (ARENDERS), בעת שבעלי הרכוש הציפו את ערי אירופה ברדיפה אחרי חיי מותרות. רופא הפרטי של המלך זיגמונט אוגוסט בשם קלהורה, והבנקר החצר של מלכים קזימיר יגלונציק, יאן אולברכט והמלך אלכסנדר היה יהודי בשם פישל.

פוגרומים של חמילניצקי ופוגרומים של ההיידמקים

בתוך המסות האוקראניות המנוצלות ככוח עבודה זול במשקים הגדולים הנ"ל, והנאנקות תחת עול המסים הכבד, שנגבו מהם באמצעות הארנדרים היהודים, החלה ללוש גחלת התנגדות, אשר גרמה לפיצוץ עצום ולבשה צורה של מרד שזיעזע את אושיות המדינה הפולנית. המלך המבוהל, לא הצליח אחרי נסיונות דיכוי עקובים מדם, להתגבר על המצב. בראש המרד עמד האטמן האוקראיני - בוגדן חמילניצקי. במרד הזה, אשר אירע בשנת 1648 נטבחו, כאמור, כ - 200.000 יהודים שהיו כ - 20% מהאוכלוסיה היהודית של פולין דאז, נרשם באותיות שחורות בהסטוריה של עמנו (מאורעות ת"ח-תט). מרד זה וההתקוממויות של ה"היידמקים" (HAYDAMACS) בהנהגתם של ז'לזניאק וגונטה (ZELEZNIAK) שנמשכו מעל מאה שנה אחרי המאורעות של ת"ח-ת"ט, דיללו את אוכלוסית יהודי פולין באופן משמעותי, והניפו את חיתתם על פרנסתם וקיומם בכל מרחבי פולין. מצב זה תואר יפה בסיפורו של בשביש - זינגר - "העבד".

אל תוך מציאות זו, הפוגרומים של חמילניצקי, נקלע גם הרבי דויד הלוי "טורי הזהב" (ה"טה"ז). רק על ידי בריחתו מלבוב אל המבצר הפולני אוליצק (Ulick), מבצר אותו לא הצליח חמילניצקי לכבוש, עלה בידו של הטה"ז להציל את נפשו.

בדפים ספוגים דם של תולדות יהודי פולין רשומים גם אפיזודות מופלאות. היתה ליהודים ברירה להציל את נפשם, אם יקבלו את הדת הנוצרית. אף-על פי כן ידועים רק מקרים בודדים. של המרת דת. האסון הלאומי הזה עורר את היהודים בשאר ארצות אירופה. הם הוכיחו את רגש הערבות היהודית ובסולידריות עם צרת אחיהם שבפולין. פליטים רבים מאוקראינה (מזרח פולין) זרמו לולכיה (רומניה), בוהמיה מורביה אוסטריה, גרמניה ואף להולנד. גם הטה"ז גלה למורביה ובוהמיה ורק עם שוך גלי השואה חזר הוא לפולין.

פוגרמי הישועים

במאה ה-17 חויבה האוכלוסיה היהודית בלבוב בתשלומי מס גולגולת. בתקופה ההיא חי רק מיעוט קטן בתוך הערים, ואילו הרוב ישב בפרוורי העיר. על כל היהודים הוטלו מסים נוספים כגון "מס צדקה" MUNUS IUDAICUM CHARITATIVUM וכו'. הישועים, בעלי השפעה רבה בניהול העיר התנגדו להתישבותם של יהודים בתוך העיר לעתים הם היו תופסים בתי כנסת ומשחררים אותם רק תמורת כופר. מיסדר הישועים הידוע לשימצה נוסד על ידי הכומר איגנציו ליוולה גילה את נחת זרועו עוד בימים השחורים של אינקוויזיציה הספרדית. הכמרים הישועים הסיתו ללא הרף את תושבי לבוב לפורענות נגד היהודים על רקע דתי. הם טענו כי היהודים גונבים את ה "HOSTIA" מתוך הכנ"סיות ואף משתמשים בדם ילדי נוצרים לאפיקת מצות. לאחר התקפות רבות ונשנות של הסטודנטים ושל הישועים על היהודים ועסקיהם בלבוב המשיכו היהודים להתלונן אצל פרנסי העיר ואצל המלך, וזה כמו קודמיו משושלת יגילו היטה אוזן לתלונותיהם, אך המציאות היתה, כי השפעת המלכים בפולין היתה מוגבלת בגלל בעלי חוות חקלאיות (SZLACHTA) ומגנטים, שכוחם בפרלמנט היה עצום. (VETO LIBERUM) אך המלך השפיע על ראש העיר JAN RONCIC MAGROS לאשר לקבוצה נכבדה של יהודי לבוב נשיאת נשק להגנה עצמית. הגדיל לעשות הרוזן פוטוצקי בהצבת יחידה צבאית להגנה על הרובע היהודי בפרברי לבוב. הצבת יחידה צבאית להגנת היהודים פעלה כזריעת סופה שהתחוללה ב-23 למאי 1664. הישועים הסיתו את האספסוף, בתמיכת הסטודנטים וזה התקיף את בית

הכנסת המוגן על ידי 400 מגינים יהודים, נושאי נשק. ברגע הקריטי החליטה היחידה הצבאית שהיתה מוצבת שם להתקפל, דבר שגרם לטבח נורא שתבע 102 קרבנות הרוגים וללמעלה מ 200 פצועים. בית הכנסת נתפס ונחרב. גם בפעם הזאת שפר מזלו של הטה"ז, בדומה למאורעות חמלניצקי, אך עם ההרוגים נמנו שני בניו :
רבי מרדכי ורבי שלמה הלוי.

המסדר הישועי - הקתולי, המיליטנטי

המסדר נוסד כאמור על ידי איגנציוס לויולה ב 1534, בזמן הרפורמציה הדתית הפרוטסטנטית שזיעזה בעיקר את המדינות הגרמניות שבאימפריה הרומית הקדושה והתפשטה ברוב מדינות אירופה. האווירה של הרנסנס וההומיניזם הגיעו לשיאם במאה ה 16 והופצו בידי הומניסטים מפורסמים, כגון רויכלין, פון הוטן וארסמוס מרוטרדם ואחרים (REUCHLIN, VON HUTTEN, ERASMUS OF ROTTERDAM). ההומניסט פון הוטן אף כינה את האפיפיור - "בנדיט". ההומניסטים הנ"ל שלחו את האווירה האנטי - קתולית באירופה, האווירה בה פרסם מרטין לותר, (MARTIN LUTHER) פרופסור לתיאולוגיה באוניברסיטת וויטנברג את 95 התיזות וקבע אותן על דלתות הכניסיה, בהם דרש רפורמות בחוקי הכניסיה הקתולית. קרל החמישי, קיסר אוסטריה, מלך ספרד (ומושבותיה האמריקאניות), בלגיה וחלקים מאיטליה. הוא שנהג להתרברב: "בממלכתי השמש אינה שוקעת" היה קתולי אדוק. לשווא הוא ניסה להכניע את התנועה הפרוטסטנטית, ואחרי ויכוחים בלתי פוסקים מלחמת אזרחים חסרת-הכרעה, נאלץ הוא לחתום על חוזה ב - 1555, שעיקרו: CUIUS REGIO EIUS RELIGIO (למי השלטון, לו הדת). כתוצאה מכך נתחלקה גרמניה ל 295 נסיכויות, בהן המזרחיות שביניהן היו קתוליות, ואילו המערביות, יותר פרוטסטנטיות. האפיפיור פאולוס השלישי, נתמלא חימה ונקט צעדים נמרצים של קונטרה - רפורמציה. ביוזמתו זומן הכנס הכניסיתי (SYNOD) בטריאנט שהחלטותיו העיקריות היו חיזוק האינקוויזיציה והרחבת פעולות המסדר הישועי המיליטנטי, אשר אימה סביבו. מסדר

זה התבסס גם בפולין, מדינה קתולית מובהקת והובא לשם ב -
1564 על ידי ההגמון של וורמיה, סטניסלב הוציוס
STANISLAW HOZIUS. השפעה חזקה במיוחד היתה לישועים
בעיר לבוב, וכאמור, שילמה משפחתנו בשני קרבנות - שני בניו
של הטה"ז. מסדר זה גרם נזק גדול לעמנו, ופורק רק ב 1773,
אחרי חלוקת פולין הראשונה.

פריחת חיי יהדות פולין במשך כ - 150 השנים (1500-1648).

ההתיישבות היהודית בפולין החלה בימי הביניים, במאה ה 16. יהדות זו היוותה מרכז יהודי אשכנז הגדול ביותר באירופה. סייע לכך היחס האוהד של השלטונות כלפי הפליטים היהודים שהתקבצו בפולין במנוסה מפני הרדיפות במדינות אירופה המערבית. לפחות ארבעה מלכי פולין גילו אוזן קשבת לתלונות ולבקשות היהודים, והמלך זיגמונט ה 1 (1506-1545) פרש כנפי הפטרונט שלו על המוני היהודים תוך מתן רשיונות לעסוק במסחר ואף להיות בעלי חוות חקלאיות או לשכרן לתקופות ארוכות (ארנדה). הבֵּלְטִים בין יהודי קרקוב וליטא אף זכו בתואר אצולה [6]. המלך זיגמונט השני, כמו קודמו, גם הוא התייחס יפה ליהודי ארצו. הוא לחם נגד חוגים רחבים של הריאקציה הקתולית בפולין, אשר שמה בראש מעיניה את זריעה שיטתית של אנטישמיות בפולין תוך שימוש בעלילות דם והשמצות למיניהן, כגון שימוש בדם של ילדים נוצריים הרוגים לשם אפיזות מצות, גניבת הוסטיה מכניסיות וכו'. הגדיל לעשות למען יהודי פולין יורשו של זיגמונט השני, - המלך סטפן באטורי STEFAN BATORY אשר חקק ב1576 חוק, לפיו חייב כל המוציא דיבה לא מוכחת נגד יהודים, להיענש בחומרה, כגודל העונש שהיה מוטל עליו, אם הפשע היה מבוצע באמת. האוכלוסיה היהודית התארגנה בקהילות, שלראשיהן הוענקה רשות ניהול של העיירות היהודיות, אורח חיים התנהל בהתאם לחוקי ה"שולחן הערוך" ולפי ה"טורים" באווירה זו נולד והחל לפעול בן משפחתנו הדגול-דויד הלוי - הטה"ז(המכונה כך על סמך יצירתו-טורי זהב). הוא גדל והתפתח בישיבות גדולות, וייסד אף הוא ישיבה משלו בקרקוב. "טורי זהב" היה כאמור שיא יצירותיו התיאלוגיות.

תרומת הרפורמציה הדתית של לותר באירופה לפריחת החיים היהודיים בפולין.

גלי הרפורמציה הדתית שהתחוללה במערב אירופה במאה ה-16 הגיעו גם לפולין מדינה קתולית מובהקת. תהפוכות הרפורמציה (1517-1555) שהובלו על ידי מרטין לותר, האנטירפורמציה הקתולית של האפיפיור (1560-1618) ומלחמת הדתות שארכה שלושים שנה (1618-1648) גרמן שהמוני פרוטסטנטים הופיעו ברוב הערים המערביות של פולין, שהיו מאוכלסות על ידי אוכלוסיה גרמנית ניכרת. קלויניזם התפשט בין האצולה, ה- NOBILUM - בעלי המשקם החקלאיים SZLACHTA. זאת היתה רק חלק מן התמונה הדתית בפולין באותם זמנים. בעת מלחמת שלושים השנה חדרו מדרום - המערב, קבוצות, שהלכו והתרבו של הוסיטים (על שמו של יאן הוס, פרופסור באוניברסיטת פראג, רפורמטור, שהורשע על-ידי בית-דין קתולי למוות על המוקד ב-1415), הם כונו כאן "אחים צ'כים". בפולין הלכה והתעצמה כת של אריאנים (מתנגדי השילוש הקדוש (ANTITRINITARIANS) - המכונים "אחים פולנים". דתות נוספות היוו ה- UNITARIANS, פרבוסלביים באוקראינה המערבית, שהפכו לגרקו - קתוליים תחת לחץ הכנסיה הקתולית הפולנית, (UNIA BRZESKA) הפרבוסלבים באוקראינה המזרחית. יהודים, קראים ומוסלמים השלימו את התמונה של המציאות הדתית של פולין בימים ההם. כך הפכה פולין ממדינה קתולית מובהקת למדינה רב-דתית, ואחוז הקתולים ירד ל-40%. השינוי הגדול במפה הדתית הנ"ל חל כתוצאה של איחוד מדיני בין פולין לליטא ומקליטת אוכלוסיה גדולה מאד של אוקראינים ורוסים לבנים ואף מעל

למיליון יהודים. בתוך ה"סופרמרקט" התיאולוגי הזה לא היתה פעולה מיליטנטית של הישועים אפשרית, וזאת בגלל התנגדותם הנמרצת של הפרוטסטנטים ואף מחלק של הקתולים שחששו מתוצאות הרסניות שהחריבו מדינות מסוימות באירופה. כך בשנת 1573 נחקק חוק KONFEDERACJA WARSZAWSKA אשר מטרתו היתה לבסס טולרנציה דתית, (אמנם זמנית), וכינויו הלטיני "CONCORDIA DISCORDIA" שפירושו - הסכמה לא להסכים. חוק זה האריך ימים עד למחצית השניה של המאה ה - 17 . מציאות דתית זו יצרה גם עבור היהודים תנאי חיים נוחים יחסית ב"סמי-אוטונומיה" (ועד ארבע הארצות) ותרמה לפריחת חיים יהודיים בפולין עד כמעט סוף חייו של הטה"ז. ברם, הכוח העולה של הישועים בא לידי ביטוי מובהק (אחרי אירועים ספורדיים קודמים), בגירושה, ARIANS מפולין (1658). התקפה פרועה על בית הכנסת בלבוב (שתבעה 102 הרוגים וביניהם שני בניו של הטה"ז) (1664). פוגרום בקרקוב (1660) [20], פוגרום בפוזן (1662) [20] ודין שריפה על המוקד של ראש העיר הפרוטסטנטי של TORUN מספר שנים לאחר מכן.

חיבורים אנטישמיים מאותה תקופה מאת גרפומנים, כגון יז'מסקי ואחרים התחשבנו עם הלותרנים, הקלוויניסטים והאריאנים " שאינם טובים כמלוא הנימה מן היהודים" [21].

גישה שונה מזו של היהדות האורתודוקסית, שהסתגרה בד' אמותיה ולא לקחה חלק בפולמוס הדתי הלוהט, יזמה הקילה הקראית, שהשתתפה בויכוחים דתיים והדי הויכוח נשמעו ברחבי אירופה, עם פרסום ספרו של ראש הקראים - יצחק מ TROKI (עיירה בליטא) - "חיזוק האמונה", עליו יסופר בפרק הבא. יצוין רק שכל זה התרחש בצעירותו של הטה"ז, כלומר עדיין בתקופת הפריחה של חיי יהודי פולין, בתקופת.

" CONCORDIA DISCORDIA "

הקראים בפולין

הקראים הובאו לליטא במאה ה 15 על-ידי הנסיך הגדול של ליטא וויטולד WITOLD מחצי האי קרים שהושיב אותם בסביבת העיר טרוקי (TROKI) שבליטא. הם התיישבו גם בוולינה ובגליציה בסביבת לבוב ולוצק (LUCK). בשאלות האמונה נקטו הקראים גישה פונדמנטליסטית. הם הכירו רק בתנ"ך כמקור בלעדי להתגלות ודחו את התורה שבעל פה.

היהודים האורתודוקסים ניצלו את הפולמוס הדתי, המתנהל ברחבי פולין וההסכם CONCORDIA DISCORDIA הנזכר לעיל, על מנת לבסס ולנהל חייסדתיים חופשיים, ייסוד ישיבות, ולנצל גם את ה"סמי - אוטונומיה", שהוענקה להם כדי לנהל חייהם, בהשגחתו של ועד "ארבע הארצות" (נציגים רבניים מארבעה חלקי פולין). הקראים, בניגוד ליהודים האורתודוקסים לקחו חלק בפולמוס הדתי שהתנהל בפולין בין הכתות הנוצריות השונות, בהיותם באופן טבעי קרובים יותר ל ANTITRINITARIANS (שוללי השילוש הקדוש). הקראי הבולט בימים ההם היה יצחק בן אברהם מטרוקי (1525-1585). מעניין הוא, כי חלק מן האנטיטריניטרים ספגו חלק מן הפולחנים היהודיים. הבולט בין האנטיטריניטרים היה שמעון בודני (SZYMON BUDNY) וזכה אצל הפולנים לכינוי ההבראיסט הגדול ביותר של המאה ה 16. יצחק מטרוקי עקב אחרי הויכוחים התיאולוגיים, והביע את דעתו ודברי שכנוע בספרו "חיזוק האמונה". בספר זה לחם נגד נסיונות השכנוע של האנטיטריניטרים, כי ישו היה ההתגשמות הטבעית של הנבואות שבברית הישנה. הספר "חיזוק האמונה" פורסם באיטליה על - ידי תלמידו של יצחק מטרוקי, יוסף בן מרדכי

הקודש מלינובסקי. הספר נתקבל בתחילה בצורה פושרת, אולם מאוחר יותר גרם הוא לתסיסה הולכת וגוברת. הספר תורגם ללטינית ב 1681 וגם לצרפתית ולאנגלית. הנימוקים שבספר שימשו את ההומניסטים באירופה כמקור בלתי נדלה של טיעונים נגד האובסקורנטיזם של הכנסייה הקתולית בזמנים ההם. ברעיונות שב "חיזוק אמונה" עשו שימוש רחב וולטר, דידרו VOLTAIRE DIDEROT ואנציקלופדיסטים צרפתיים אחרים וכמובן גם הדאיסטים האנגליים. לפי דעתם של הסטוריונים מסוימים [20] אפשר להשוות ספר זה לספרים העיקריים של תקופת ה"נאורות" האירופאית, כמו, למשל, "THE AGE OF REASON" של הפילוסוף והפוליטיקאי האמריקאי הדגול THOMAS PAINE. וולטאיר (VOLTAIRE) אף כינה את הספר - "יצירת מופת".

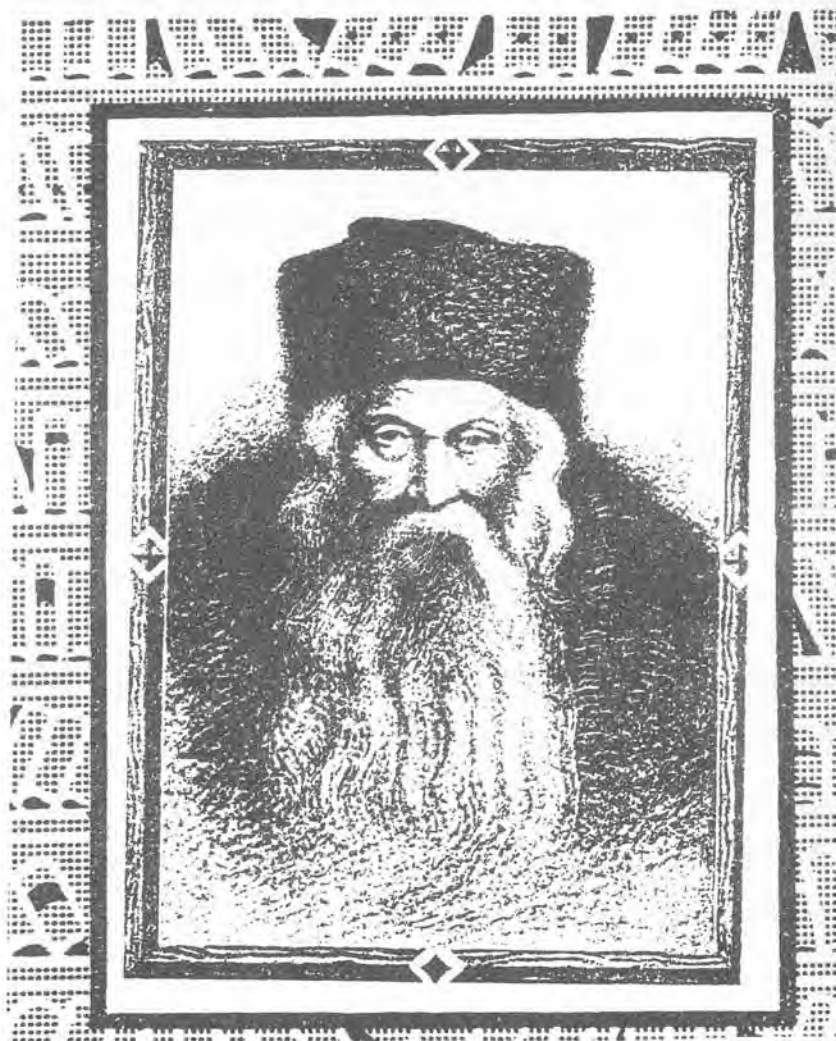
דויד בן שמואל הלוי-הטה"ז, חייו ופעלו. [13][6][5][4][3][1]

בתוך המציאות הסוציו-פוליטית המתוארת לעיל, הנוחה ביותר עבור יהודי פולין מאז ומתמיד, נולד וגדל דויד בן שמואל הלוי. הוא נולד ב 1586 בוולדימיר - וולנסקי (VLADIMIR VOLINSKI) בפלח ווליניה. הוא למד בישיבתו של אחיו הבכור - יצחק הלוי. הוא התחתן פעמיים עם שתי בנותיו של אחד מגדולי פרשני התורה בכל הדורות יואל סירקיס, הידוע בכנוי הב"ח, על פי ספרו "הבית החדש", המצוטט לעתים קרובות גם בישראל. שמה של אשתו הראשונה של הטה"ז היה רבקה, ושל אשתו השניה, אותה נישא לאשה אחרי מות רבקה, היה אסתר.

הטה"ז ייסד בית מדרש משלו בקרקוב (CRACOV). במשך חייו מילא תפקידים שונים: כיהן 20 שנה כרב ראשי בעיר פוזנה (POSEN 1621-1641) וב 1641 נתמנה כרב של העיר אוסטרוג (OSTROG) בווליניה, שם גם עמד בראש ישיבה. בעת הפוגרמים של חמלניצקי (1648-1649) הצליח להנצל מן הטבח במנוסתו למצודת אוליצק, אותה לא הצליחו הקוזקים של חמלניצקי להכניע. לאחר מכן עבר לעיר לובלין, (עירו של הב"ח). משם נדד מערבה יחד עם זרם גדולי תורה פולניים. [3] היה יועץ לענייני הלכה ברוב הקהילות המורביות והצ'כיות. כשעבר זעם והמצב המדיני התייצב, חזר לפולין ונתמנה לרבה של לבוב ב 1654 ונבחר לחבר ב"ועד ארבע הארצות", בו שירת בשתי קדנציות (1654 - 1656) חתימתו מופיעה בהחלטות רבות ועל חוקים שנחקקו על ידי ועד זה. שרשרת אסונות שהחלה עם הפוגרומים של בוגדן חמלניצקי נמשכה ולבשה צורות שונות, הפעם בדמות הפרעות שאורגנו על ידי הישועים. הפורעניות לא פסחו גם יל ביתו של דויד הלוי, אשר שכל את שני בניו

רבי מרדכי ורבי שלמה, בעת התקפה על בית הכנסת בחודש
מאי 1664. הטה"ז הצליח גם הפעם למלט את נפשו.
בשנות חייו האחרונות שלח את בנו ישעיהו ואת בנו החורג -
אריה לייב בן שמואל צבי אל שבתאי צבי, כדי לבדוק את
טענותיו של זה להיות "המשיח" ותרם לא מעט להפלתו.

RABBI DAVID BEN RABBI SHMUEL HALEVI

ציור מס' 1 :

דיוקנו של הטה"ז

(הועתק מ א.טאובנהאז "גאוני הרוח", סיני תל-אביב)

FIG 1 PORTRAIT OF RABBI DAVID HALEVY (THE TAHAZ)

בשנות חין. האחרונים שלח את בנו ישיעהו ובנו החורג - אריה לייב בן שמואל צבי אל שבטאי - צבי לבדוק את טענותיו להיות ה"משיח". ותרם לא מעט להפלתו.

היצירות התיאלוגיות העיקריות של הטה"ז:

(1) "טור זהב" - פרשנות ל 4 חלקים של "השולחן הערוך"

(1א) "אבן העזר" (הוצא שניכתב ב 1754). ב ZOLKIEV

(1ב) "חושן משפט" (הוצא ב HAMBURG ב 1692, ב BERLIN

(1776

(1ג) "ארך חיים מופיע בשולי "השולחן הארוך" תחת שם

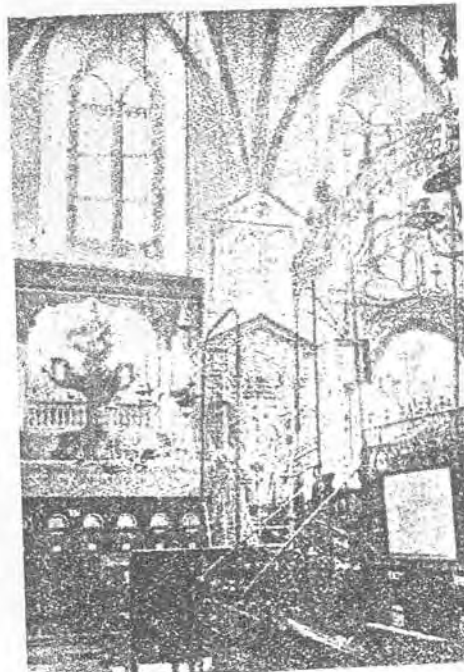
מגן דויד.

(1ד) "יורה דעה" - החלק העיקרי של "טורי זהב" הוצא ב

1646 LUBLIN.

דויד הלוי התפלל, לימד וניהל דיונים בבית כנסת היפיפה שנבנה בלבוב ב 1582 מתרומות של משפחת נחמנש. בית הכנסת נקרא בית כנסת "הטה"ז ותחת שם זה ידוע עד היום הזה. בית כנסת זה נבנה על ידי אדריכל אטלקי בשם PAULUS ITALUS בסיגנון גוטי והיה ידוע כאחד המבנים המצטיינים מבחינה ארפיטקטונית בלבוב.

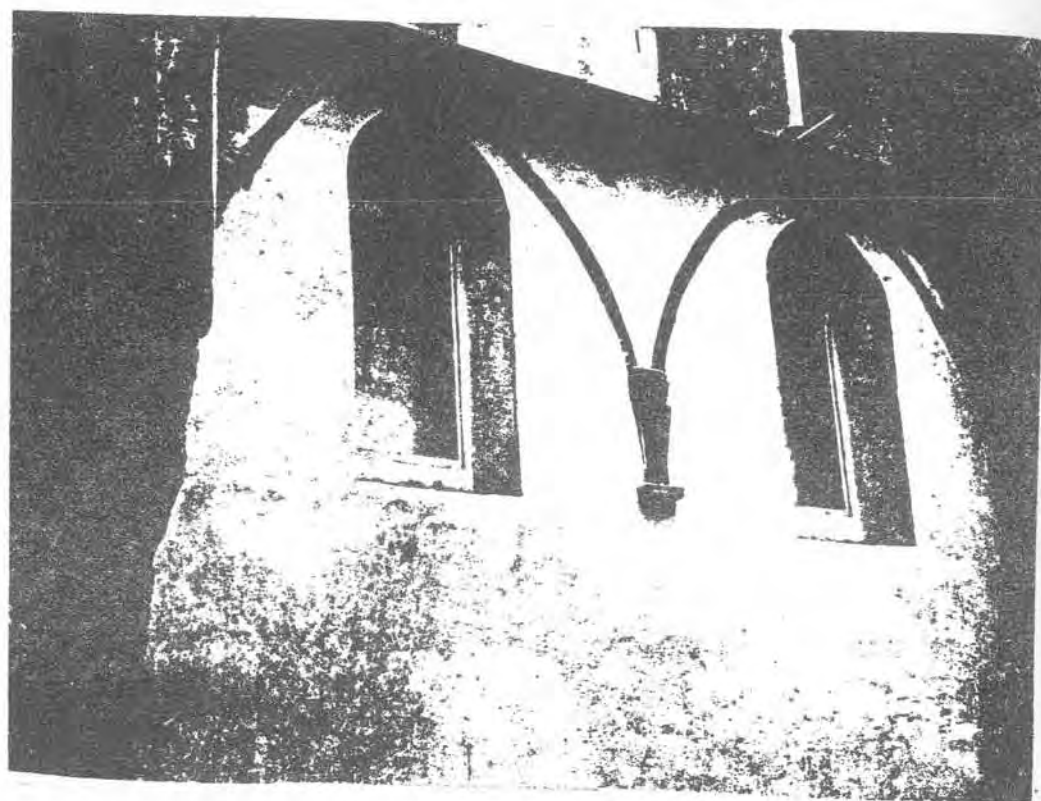
בית כנסת זה היה למקום קדוש לדורות רבים של יהודי לבוב
(ראה ציורים) מהציורים רואים כי מבית הכנסת שהוחרב על
ידי הנאצים נשאר עומד רק כותל אחד עם שרידי חלונות
כמורים ושרידי רצפה, שרידי בית הכנסת "טור זהב". כיום
מהווה אחד האתרים התיירותיים אליו מובלים המבקרים
בעיר לבוב.

ציור מס' 2

בית הכנסת "טורי זהב" בלבוב (לפני מלחמת העולם השנייה)
(הנבנה במאה XVII ע"י האדריכל האיטלקי (PAULUS ITALUS).

FIG 2 THE SYNAGOGUE TUREI ZAHAV IN LVOV BEFORE W. W. II

צילום מס' 3

שרידי בית הכנסת "טורי זהב" בלבוב אחרי כיבוש הנאצי

(צולם ע"י המחבר ביולי 1993)

FIG 3 RUINS OF THE SYNAGOGUE TUREI ZAHAV DESTROYED
BY THE NAZIES

(PHOTOGRAPH BY THE AUTHOR IN JULY 1993)

דויד הלוי נפטר ב לבוב ב 1667 ונטמן בבית הקברות הישן
בחלקה של גדולי הרבנים.
צילום של קברו ניתן בציור מס' 4.

ירוחם - פישל שטג

משפחת הלוי המפורסמת: רבי שמואל הלוי (אביו של הטה"ז)
 הטה"ז אחיו רבי יצחק וממשיכיהם נשאו את לפיד שושלת
 היחוסין עד לסוף מאה ה 18 ותחילת מאה ה 19 כדלקמן:

ר. דויד הלוי (הטה"ז) (1586-1667).

ר. שמואל הלוי 1645-1715

ר. דויד הלוי 1690-1760

ר. יוסף הלוי 1730-1800

ירוחם - פישל שטג 1780-1860

ירוחם פישל שטג נשא לאשה את בתו של יוסף הלוי.
 מהתרשים רואים כי פישל שטג קשור היה לחוליה החמישית
 של שרשרת הלוי (החל ב הטה"ז).

פישל היה תלמיד ישיבה ברוך - כשרונות.

הוא היה יתום [10] אשר אומץ ע"י ר. יוסף הלוי למד
 בישיבתו, והתחתן עם בתו רבקה [14] פישל שטג היה אביהם
 של שלושה בנים וארבע בנות [8].

צאצאו הינם :

משפחת שטג מז'ורבנו - בוריסלב - דרוהוביץ (המחבר).

משפחת שטג מ ז'ורבנו - פילדלפיה (ליאו שטג, יוסף שטג).

משפחת שטג מז'ורבנו - ניו-יורק (סם (שמואל) שטג)

משפחת שטג מז'ורבנו - דרוהוביץ - ניו-יורק (רוז רובינסון)

(מדלן בלק).

משפחת שטג - מקרפטו - רוס וחלקיה בישראל (ר. יעקב

מאיר) צרפת (פרופ' עדי שטג) ואוסטרליה (ר. יצחק שטג).

5.1 המצב הפוליטי בגליציה בתקופת חייו של ירוחם - פישל

שטג (1780-1860).

פישל שטג נולד זמן קצר אחרי החלוקה הראשונה של פולין בין רוסיה, גרמניה ואוסטריה ב 1772. בחלוקה זו גליציה צורפה לאוסטריה. גליציה היתה צפופת אוכלוסיה יהודית ומספר התושבים הלך וגדל הודות למדיניות הקיסרית מריה - תרזה (1740-1780) כמו כן בנה הקיסר יוסף (1780-1790) שבענינם היה לדחוק את האוכלוסיה היהודית מזרחה לתוך השטחים הכבושים וזאת משתי סיבות:

א. היענות לדרישות הסוחרים ובעלי מקצוע האוסטרים

לצמצם את מספר מתחריהם.

ב. להגדיל את מספר נאמני המשטר האוסטרי ע"י דלול

סטטיסטי של האוכלוסיה ממנה נשללה המולדת.

פישל שטג חי בתקופה סוערת של תהפוכות פוליטיות וסוציאליות ששינו את פני אירופה: המהפכה הצרפתית הגדולה (1789-1794), כיבוש כמעט כל אירופה ע"י נפוליאון

בונפרטה. בזמנו רעמו תותחי המהפכה הצרפתית בקרב המפורסם של שלושת הקיסרים (רוסי, אוסטרי, צרפתי) בשדות AUSTERLITZ (מורביה) (1807). נצחון איסטרטגית הקרב המיושמת שם משמש חומר לימוד באקדמיות צבאיות עד ימינו אנו.

את מקום מגוריו של פישל שטג עברו לגיונות הצרפתיים במסע לעבר רוסיה ומשק כנפיהם זימר את הפרנציפים הנעלים ביותר מאז קיום העולם המודרני: LIBERTE EGALITE FRATERNITE. פישל גם שמע על נסיגתו של נפוליאן המוכה מרוסיה ב-1812, אחרי שאיבד כחצי מיליון חיילים. המאורע השני הפוליטי הגדול בעת חייו של פישל היתה המהפיכה ההונגרית נגד אוסטריה תחת הנהגתו של (LAJOS) LUDWIG KOSSUTH ב-1848 - עת בה עמי אירופה לחמו על עצמאותם (אביב העמים) ונגד המשטרים האבסולוטיים המחודשים שהוקמו אחרי נפילתו של נפוליון. המאורע הזה גרם כנראה לשינוי ניכר במיקום הגיאוגרפי של משפחתינו פיצול במשפחה בו חלק ממנה עבר ל קרפטו-רוס כפי שתואר בפרק 12.

הערה:

הקשר בין פישל שטג לבין משפחת הרבי שמואל שטג מגרמניה
מהספר של אמיל הרץ:

"DIE GESCHICHTE DES HAUSES STEG" נשאר עדיין עלום.

5.2 הכתות היהודיות בפולין בתקופת חייו של

פישל שטג.

ההחמרה הפתאומית של תנאי חיי היהודים בפולין שהחלה בתקופת החיים של הטה"ז (פוגרום חמלמיצקי 1648-49) ופוגרומי הישועים (1660-1670) ופוגרומי ה "HAYDAMACS" בהנהגתם של "אטמנים" הקוזקים ZELEZNIAK GONTA גרמו לזעזוע רציני בקרב עמנו בפולין שהתפשט לשני כוונים: מוראלי, ותיאלוגי רחוק במיוחד הגיעה התזוזה הדתית. הסבל הפיזי של עמנו דחף אותו לזרועותיו של משיח - השקר שבתאי-צבי (1625-1676) ומאוחר יותר, לממשיך דרכו - יעקב פרנק (1727-1791). שניהם פתחו נתיב אל ליבו של העם הסובל, באמרם שהזמן בשל להגשמת הנבואות של אחרית הימים. שבתאי-צבי גרס שהוא משיח במשחת הגואל. שניהם הבטיחו להביא את עמנו הסובל אל הארץ המובטחת. הפרנקיסטים הנלחצים ע"י הרבנים האורתודוקסים יצאו בהאשמות, כי התלמוד מתקיף את הדת הנוצרית. בויכוח ב LVOV (1759) שאורגן ע"י הבישוף DEMBOVSKY.

השתמשו גם מובאות מספרו של הטה"ז - "יורה דעה" (סימן קי"ח), המתקיף כביכול את הנצרות. כתוצאה מכך יצאה הוראה לשרוף את ספרי התלמוד במרכז העיר לבוב [23]. יעקב פרנק שהוחרם על ידי הרבנים האורתודוקסים התנצר, אך נעצר מאוחר יותר ע"י בית דין כנסיתי ונכלא במינזר ב CZESTOCHOWA למשך 13 שנים בעוון המינות (HERESY). לאחר מכן עזב את פולין והתישב למשך כמה שנים ב BRNO (מורביה). פרנק נפטר ב 1791 ונקבר בסביבת OFFENBACH (גרמניה) בתו EVA קבלה את שרביט הניצוח של הכת עד התאבדותה בנוכחות הנסיך הפולני RADZIWIŁŁ. מעניין לציין כי הכת הפרנקיסטית היתבססה בצורה רצינית ברדיוס של כ 30 ק"מ מהעיירה זורבנו, והיתה מיוצגת ע"י אלישע שור מרוהטין, לייב קריסמ נדבורנה וולף מדרוהוביץ, נחמן מ בוסק וכו.

מאידך שניים מקרובי משפחתנו: רבי אברהם הלוי מאוליצק ורבי יצחק הלוי - הורוביץ מגלוגוף עמדו יחד עם הרב הראשי של לבוב על במת הויכח תוך מאמץ בלתי נלאה להגן על התלמוד, בפני הפרנקיסטים התוקפים אתו. לחייו של פישל שטג זימן הגורל לשחות במערבולות של חיכוכים תדיים הקורעים את אחדות עמנו, עד שבסוף הצליח להגיע לזרמים שקטים יותר עם הופעתו של ישראל בעל-שם טוב (1700-1760) מייסד התנועה החסידית. מספר ניכר מבני משפחתנו משתייכים עדיין לתנועה זו. שלושת הבנים של פישל: יוסף (יוסל), יצחק - דויד, ושמואל חיו, והלכו לעולמם בז'ורבנו ובתו רבקה חצתה את האוקיאנוס האטלנטי (בסוף המאה ה-19) בחיפושים אחרי חיים טובים יותר.

6.0 המשך השושלת הלוי בגליציה וליא

אחרי הופעת ההסתעפות הלוי - שטג

6.1 גליציה

6.1.1 רבי צבי הירש הלוי (רבי של העיר דומברובה (סביבת טרנוב). על מצבתו חקוק: נכדו של הטה"ז).

6.1.2 רבי יעקב הלוי - (בנו של צבי-הירש) - רבי של קרקוב.

6.1.3 רבי יוסף הלוי - (בנו השני של רבי צבי הירש) - כבש זברז.

6.1.4 רבי שמעון הלוי - שטרן - רבי של דומברובה.

6.1.5 רבי ביגדור הלוי - הורוביץ - רבי של קמינקה.

6.1.6 רבי משה - צבי - הירש מייסליש (חתנו של אביגדור) רבי של זולקבה.

6.2 ליטא

6.2.1 רבי שלום הלוי רבי של קמין - קשרסקי.

6.2.2 רבי אברהם - יהושע - רבי של פקראן (סביבת קובנו).

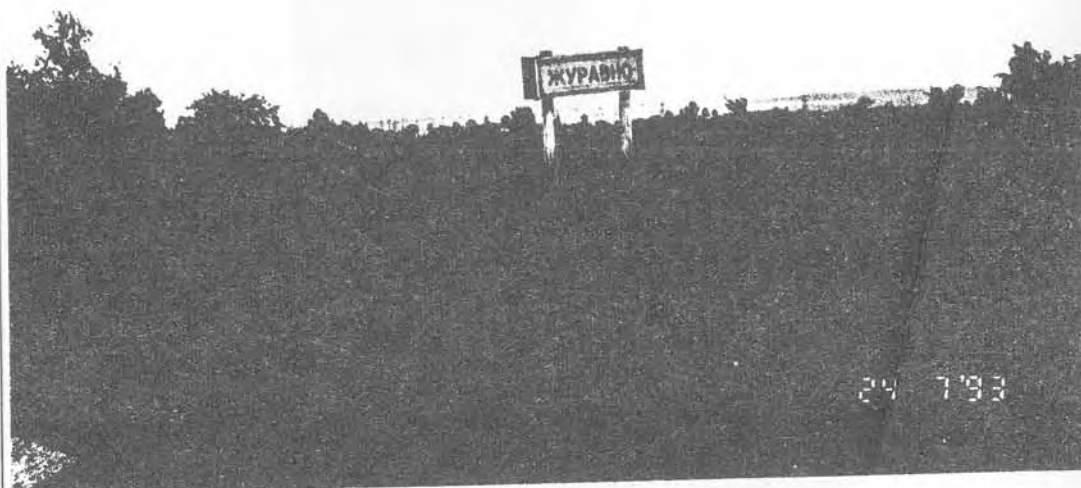
6.2.3 רבי דויד - בן - יעקב (נכדו של הטה"ז) המחבר "חומות ירושלים". רבנים אחרים משושלת הלוי כהנו ברוסיה-הלבנה ובווליניה.

7.0 העיירה ז'ורבנו בגלציה המזרחית כקן מרכזי

להתפתחות משפחת שטג במאות 19-20.

אחרי מלחמותיהם של המורדים הקוזקים תחת חמלניצקי נגד פולין שנסתיימו בצירוף אוקראינה לאימפריה הרוסית על סמך חוזה שנחתם ב פריסלב ב 1657 הערך הכלכלי של העיר לבוב (שדרכה עברו צינורות מסחר בינלאומיים אל מרחבי רוסיה, טורקיה ומדינות אסיה כגון: עירן) ירד פלאים. הדבר נתן אותותיו גם בהשפעת מוסדות דת יהודיים שהשתקפו בהעברת מוקדי השפעה לעירות הסביבה בהן נוסדו ישיבות גדולות וחצרות אדמורים חדשות. אחדות מהן כמו: ברוד' זלוצוב, קומרנו, סטרי, זורבנו, דולינה, בלחוב וכו'.

ישנן הוכחות כי בנו הורג של הטה"ז - אריה - לייב [4] מחבר "שאגת האריה" שירת כרב ב קומרנו עיר הקרובה לז'ורבנו.

ציור 5

גבול מוניציפלי של העיירה ז'ורבנו (צולם ע"י המחבר במל'

(1993

FIG 5 THE TOWN LIMIT OF ZHURAVNO

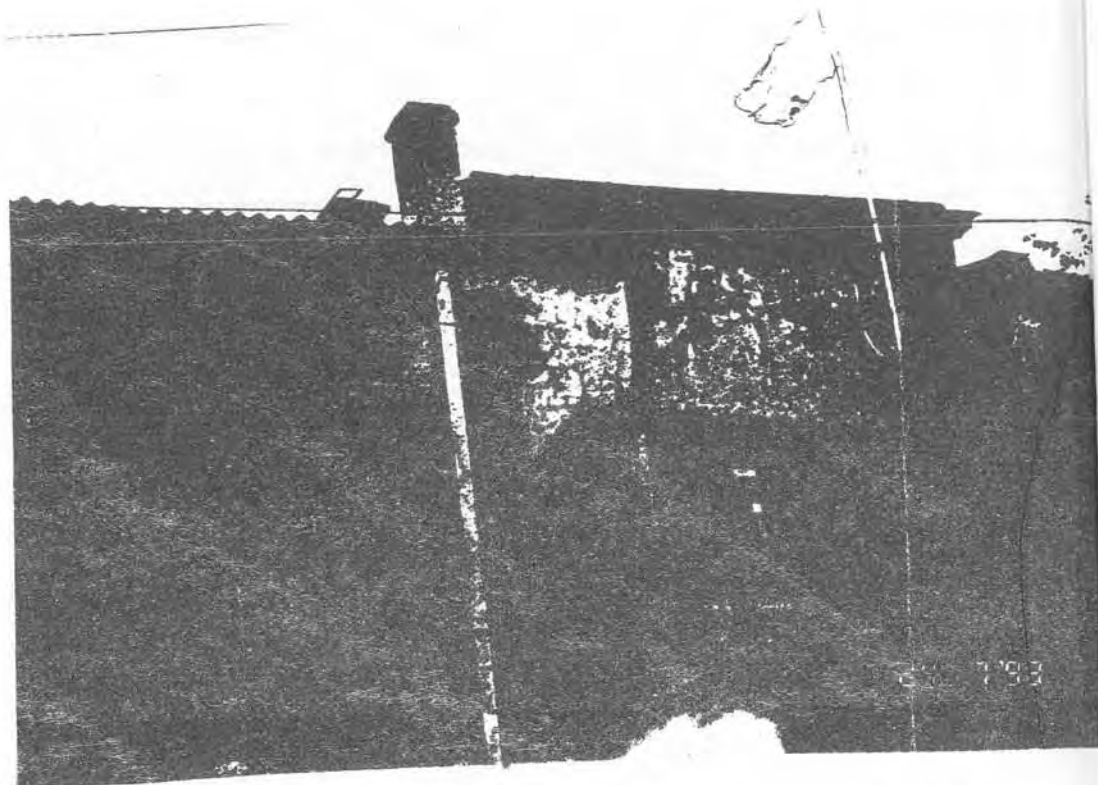

ציור מס' 6

הסמל של העירה ז'ורבנו (צולם על ידי המחבר ב יולי 1993)

FIG 6 THE EMBLEM OF ZHURAVNO

רבי פישל שטג מז'ורבנו - דולינה (שתי עירות קרובות).
היה הראשון ממשפחת שטג הידוע לי כתושב ז'ורבנו. חלק
מכריע של משפחת שטג גר בז'ורבנו עד לפרוץ מלחמת העולם
השניה, שלושה מהם הצ'לחו לשרוד:
יעקב (1) ויעקב (2) הצליחו לברוח לברית המועצות ואילו
השלישי - סלומון (סם) - היום תושב קליפורניה) הצטרף
לפרטיזנים סובייטיים שפעלו בהרי קרפטים.

ציור מס' 7

ביניין העיריה בז'ורבנו

(צולם ע"י המחבר ביולי 1993)

FIG 7 THE MUNICIPALITY OF ZHURAVNO

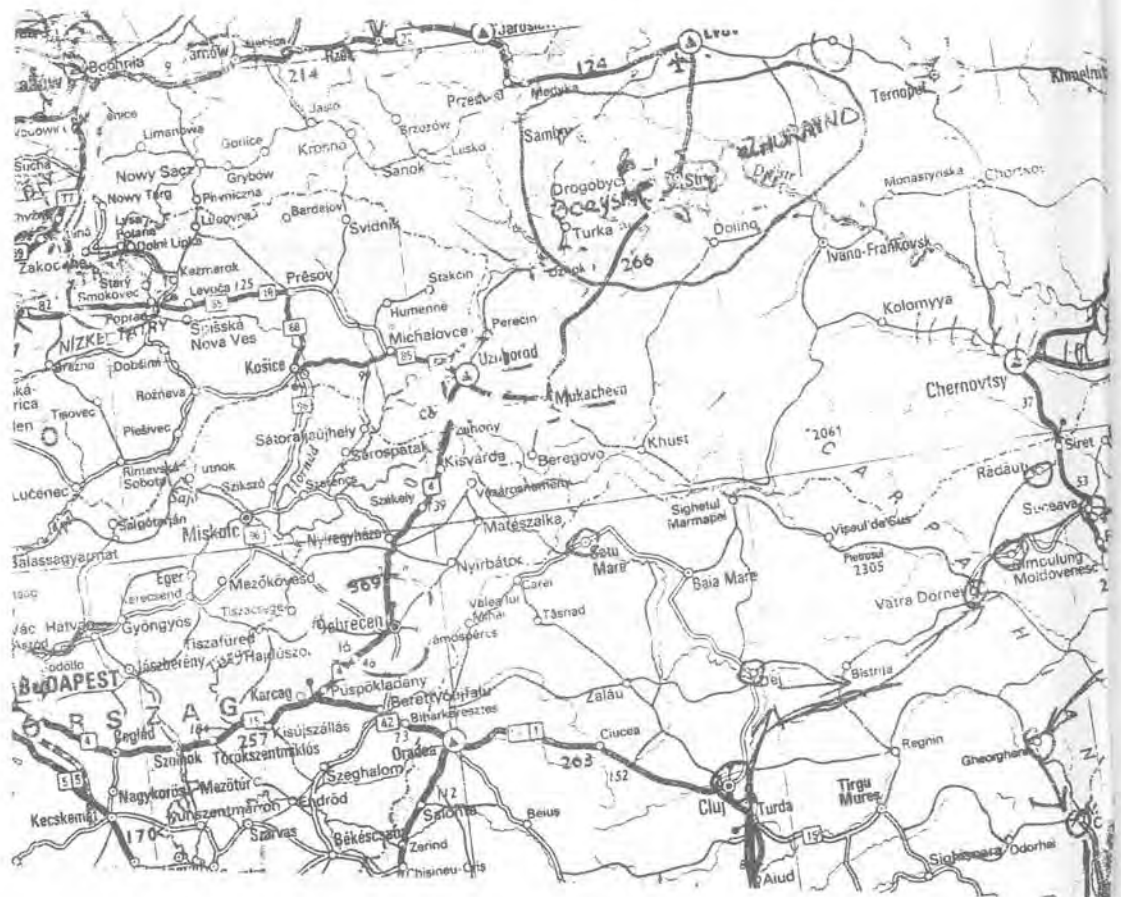
הערה: היכל העיריה הקודם "RATHAUS" שנבנה במאה XVI

פונה מפאת סכנת ההתמוטטות.

שאר המשפחה, רוכזה עם שאר יהודי ז'ורבנו בגטו של העיר הגדולה יותר - סטרי משם הועברו להשמדה למחנה המוות - טרבלינקה העיירה הפורחת-זורבנו-מלפני המלחמה, הטבולה בירוק המעוטרת בגלים סוערים של נהר דניסטר אבדה את המראה היהודי הטיפוסי את הדינמיות ואת המראה התרבותי, שוקה חייה הכלכלים (כשאר ערי אוקראינה המערבית) והפכה לשכונת עוני גדולה, (כפי שניתן להתרשם מצילומים שנעשו ע"י המחבר ב חודשי יולי 1993). ביניין העיריה. הדו-קומתי הנוכחי המופיע בצילום לעיל רעוע שסכנת מפולת מרחפת מעליו, קירות מקולפים וגדוש חדרים קטנים. מהשיבות המפוארות של העיירה ומבתי הכנסת שלה לא נשאר זכר ו 3,4 יהודים החיים היום בה הינם במקורם סובייטים והתישבו שם אחרי מלחמת העולם השנייה.

7.1 הערה היסטורית.

ז'רבנו - כיום עיירה שבה רצף של שכונות עוני נבנתה ופרחה עוד בימי הביניים וחשיבותה בלטה בסביבה, בז'ורבנו נחתמה אמנה פולנית-אוסטרית נגד טורקיה ב 1676 (ROZEJM W) ZORAWNIE שמטרתה היתה לחסל את השאיפות האמפריאליסטיות של הטורקים לכבוש את מרכז אירופה, על סמך אמונה זו, אחרי מצור שהושם על ווינה-בירת אוסטריה ב 1683 גדול המלכים הפולניים יאן כוז' סובייסקי JAN III SOBIESKI יצאה להגנתה בראש הצבא הפולני. צבאות מאוחדים פולניים אוסטרים תחת פיקודו של סובייסקי הנחילו מפלה צורבת לצבא הטורקי ובקרב וינה המפורסם הזה המצביא הטורקי קארא-מוסטפה נפל בשבי. (ציור מרשים של הקרב, פרי מכחולו של MATEYKO, נמצא במוזיאון ווטיקאן). הניצחון ליד ווינה סימן תחילת הסוף של האימפריה הטורקית.

ציור מס' 8

מפה הכוללת גליציה, קרפטורוס וסביבתם

(סקלה 1: 3500000)

FIG 8 THE MAP OF GALIZIA AND VICINITY

ETIAM SANATO VULNERE
CICATRIX MANET
(PUBILIUS SYRUS)

(למרות גילוד הפצע הצלקת תשרוד).

8.0 תאור קצר של שואת יהודי לבוב כמודל כללי.

להכחדת יהודי פולין [6]

אלפי דפים נכתבו על השואה, אך אין ביכולתם לבטא את הזועה של הפשעים, אותם ביצעו הגרמנים בעמנו המסכן, בדרכם להשלמת תוכניתם השטנית - הכחדת עם ישראל. אין זה בכוונתי לתאר את סבל עמינו בעת הכיבוש של גליציה בשנים 1941-1944 ואגביל את עצמי לתאור מאורעות כלליים להרג הברברי של היהודים על ידי הקצבים הגרמניים ועוזריהם, ומספר מאורעות דרמטיים.

מלחמת ברית המועצות - גרמניה התחילה ב 22 ליוני 1941 כשהגרמנים בהפרטם את החוזה מולוטוב-ריבנטרופי תקפו את ברית המועצות בהכניסם צבא עצום שכלל אלפי טנקים, ונתמך על ידי עננים של מטוסי קרב, לתוך שטחי ליטא, גליציה, בילורוס. הצבא הסובייטי נס בבהלה מזרחה. מתקפת ה"בליץ" הזו המוצלחת ביותר פתחה את שערי ברית המועצות לצבאות הכובשים של היטלר, אשר תוך חודשים ספורים חדרו לעומק של אלפי קילומטרים.

8.1 טרגדית יהודי לבוב

האוכלוסיה היהודית של לבוב היגיע ב 1941 ל 160000-180000 נפש. באותה עת כל אוכלוסית לבוב מנתה 700.000 תושבים. כ 10000 יהודים הצליחו לשרוד ע"י הצטרפותם לשורות הצבא האדום, שנסוג בבהלה. אליהם התלוו גם משפחות רבות אשר ראו את הנולד אך חזרו בחלקם בהישמע על התנפלויות האוקראינים הזורעים הרג ושווד בדרכי הבריחה של היהודים והצבא האדום. עם כניסת יחידות צבא גרמני ללבוב החלו "אקציות" נגד יהודים. הראשונה מהן נוהלה על ידי האוקראינים בהסכמת הגרמנים וזה כתגמול על גופות פעילים לאלמניים אוקראינים שנמצא במרתפי המשטרה החשאית הסוביטית. במשך כל חדשי הקיץ של 1941 נמשך הצייד וההרג תחילה ביהודים בעלי נטיות שמאלניות או אלה שהיו קשורים במימסד הסוביטי. כל אלה נורו ביערות שבפרברי לבוב.

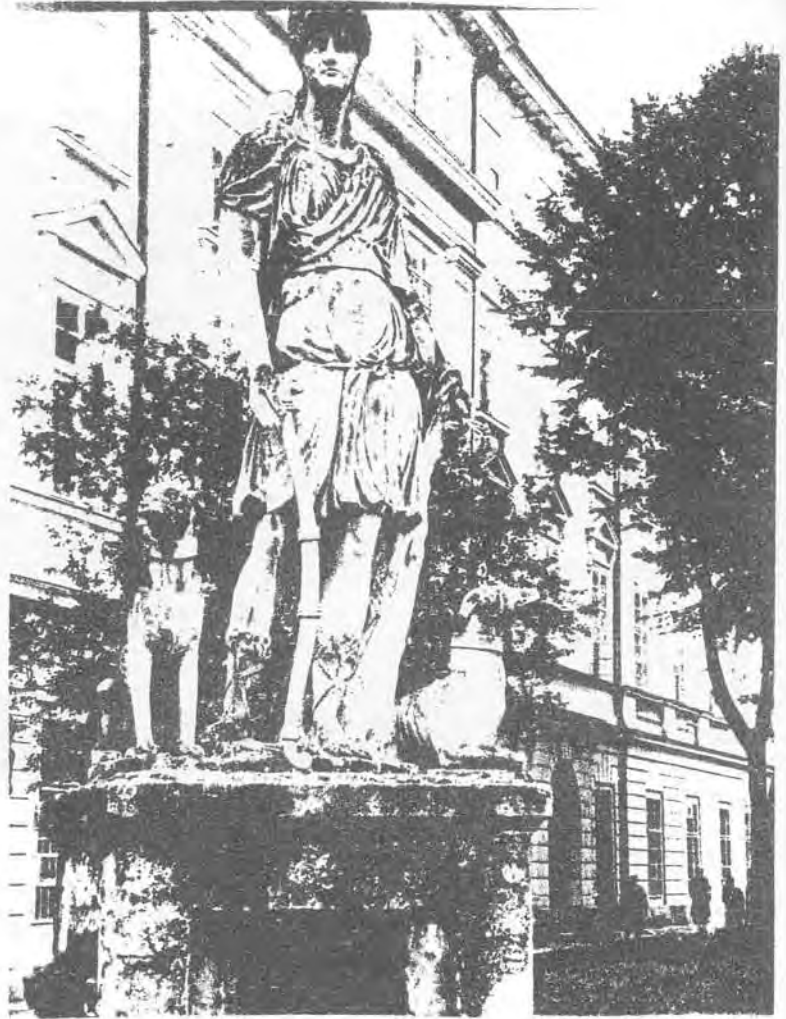

ציור מס' 9

מקטע של היכל העיריה בלבוב.

(צולם ע"י המחבר ביולי 1993).

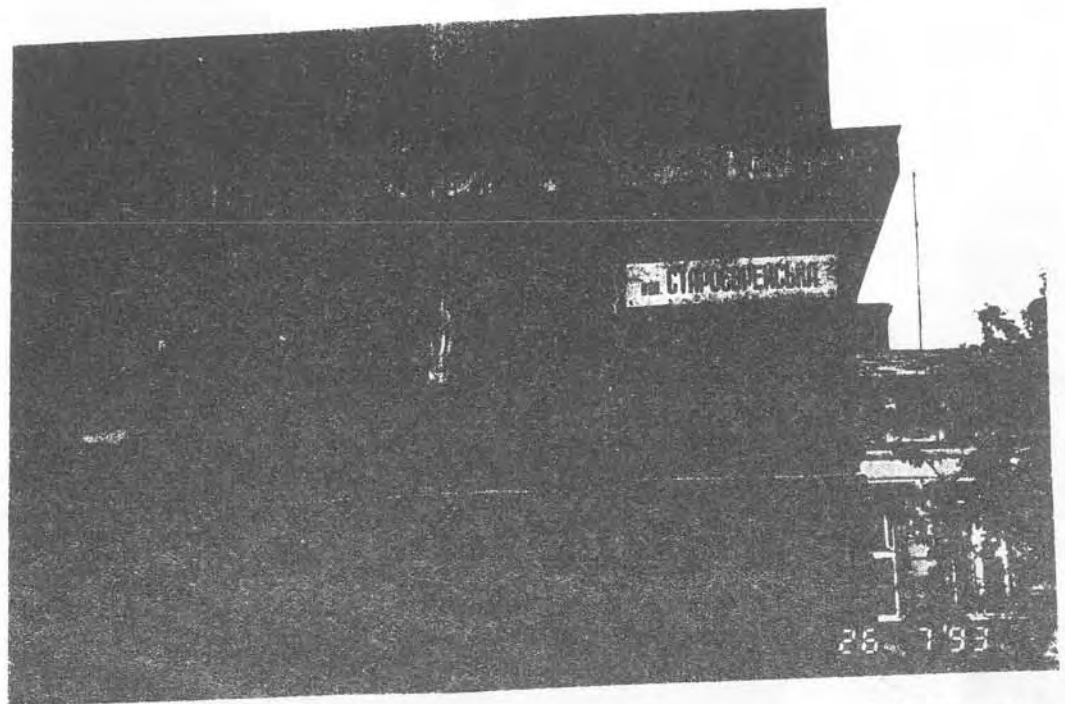
FIG 9 AFRAGMENT OF THE MUNICIPALITY (RATHAUS) IN LVOV

ציור מס' 10

פסל של האילה דיאנה בכניסה להיכל העיר בלבוב.

FIG 10 STATUE OF THE GODESS DIANA IN FRONT OF THE
MUNICIPALITY OF LVOV

צילום מס' 11

שלט על בניקחניסה לרחוב היהודים במרכז לבוב

FIG 11 THE STREET OF THE JEWS IN THE CENTER OF LVOV

רחוב במרכז לבוב הנושק לרחוב היהודים

FIG 12 A STREET AJACENT TO THE JEWISHSTR IN LVOV

צילום מס' 13

רחובות בפרוודי לבוב (צולם ע"י המחבר ביולי 1993)

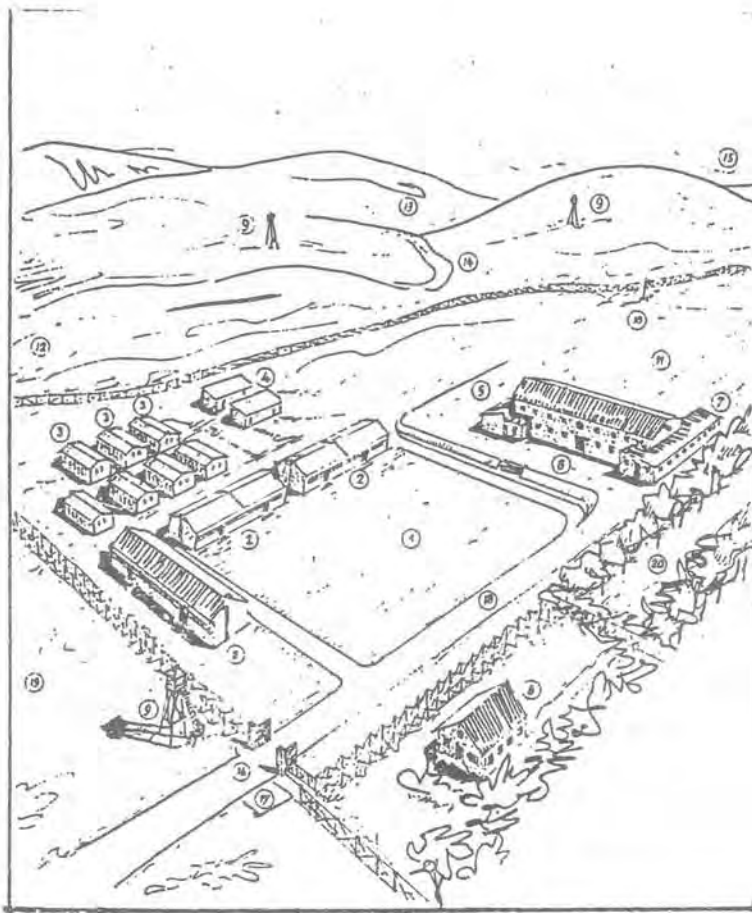
FIG 13 STREETS IN THE OUTSKIRTS OF LVOV

השלב השני של תוכנית רצח העם הגרמנית היתה העברה של גברים בגיל עבודה ל "מחנות עבודה". עשרות אלפי גברים צעירים שנשלחו לשם נורו לתוך בורות, אותם נאלצו לחפור במו ידיהם קברים טריים כוסו באדמה ולמעלה נשפך סיד-חי, המעכל גופות ומדכא ריחות רקבון ופועל כחומר חיטוי, בו-זמנית החלה "המלחמה הכלכלית". היהודים אולצו לשלם 22 מיליון רובל "פיצויים", למסור את כל הפרוות, זהב ודברי ערך אחרים הגרמנים ייסדו את (JUDENRATH) משרד אדמוניסטרטיבי יהודי, על מנת להקל על תהליך מסירת הזהב ולשלוח "קונטייגנטים" (משלוחים) של אנשים לתוך "מחנות עבודה", שתחילתם תוארה לעיל. במחנה עבודה ברח' ינובסקי בלבוב נספה אבי המחבר, הרמן צבי בנובמבר 1942 אחרי עינויים קשים.

באותו המחנה קיפחו את חייהם יותר מ 200000 מיהודי פולניה.

8.2 הגטו

הגטו היהודי בלבוב נפתח בחודש אוקטובר 1941, ויהודי לבוב אולצו להתרכז בו ולשאת את גורלם בנמיכות קומה. מכאן התחילו המשלוחים המסיביים למחנה השמדה בבלז'ץ (BELZEC) של אנשים שנתפסו "באקציות" המאורגנות היטב. הגדולה והאכזרית מביניהן היתה האקציה השלישית (הקרויה הגדולה) שהחלה ב 10 לאוגוסט 1942 וארכה כשבוע, באקציה זו נהרגו כ 50000 יהודי לבוב שרכזו במחנה עבודה בינובסקה ומשם הובאו בקרנות רכבת, המיועדות להובלת בהמות, למחנה מוות בבלז'ץ (70 ק"מ צפונה מלבוב) שנפתח באותו הזמן שם הומתו בגז וגופותיהם נשרפו. ביצוע האקציה הזו המבהילה במימדיה התאפשר הודות לצרוף כוחות של יחידות משטרה שונות (ממרחק של כ 100 ק"מ) כמו: בריגדת החיסול, (VERNICHTUNGS BRIGADE) יחידות משטרה חשאית-גסטפו (GESTAPO) משטרות אקראיניות ופולניות. רוב מקומות מסתור שהוכנו בחופזה נתגלו על ידי כלבי משטרה.

המחנה היאנובסקי, לבוב — שטח המגורים

14 הדרך המוליכה אל ההחלוצים (15) גבול בית-הקברות היהודי ברח' פילדובסקי (16) הכניסה הראשית אל המחנה. (בשנת היציאה לעבודה — ה"מיון" ו"מרוץ-המוות" של הנרדנים); (17) צריף-הביקורת של אנשי ס.ס. (18) מסר להם סלולה אבני-מצבות של בית-העלמין היהודי (19) מקום הביון הוואכטן של באי-המחנה (20) ג'יריק צ"י חולת הכנורים של כמקד-המחנה (קצין ס.ס. — וילהויז).

1) מגרש הענויים והמוות, הבקורת היומית (2) צריפי הכנורים של הסבויים (3) צריפי-עץ (4) בחרישי-מים (5) מסבה צריף, אשכול לחלוקת הכסף "המנות" (6) הבנין הישן קודם אורווה ובהסניב; (7) צריף-המקלחות; (8) בית-המלאכה של הטיבת הסנדלרים (9) מגדל ה"איסקרים" והרוזים, משרתי ס"ס. (10) מקום-החליה (11) מגרש הרצחה והבקורת — בראשית המחנה; (12) מקום הפשטת הקרבות שנועדו להשיג "זהב" (13) "החולצה" ("שיאסקי") מקום קבורת קרבות לבוב;

Fig 14 The death camp on the Yanovska street in Lvov.

8.3 אפיזודת התליה של 12 ראשי הקהילה

היהודית בלבוב.

בכדי לשבור את רוח האוכלוסיה היהודית ובכדי למנוע התיקוממות אפשרית יזמו הגרמנים זועות ראוות למיניהן ואחת מהן תתואר מטה.

בפקודת הגסטפו נעצרו 12 חברי היודנרט הבכירים וכמה שוטרים יהודים ונתלו במקומות ראוה הבולטים לעין של עוברים ושבים: בחלקם על המרפסת של קומה שניה של ביניין היודנרט וחלקם על גבי עמודי החשמל של הרחוב הסמוך. כעילה לאקט ברברי זה שימשה אשמה כוזבת כי יהודי פצע שוטר גרמני תוך כדי התגוננות עצמית. חלק מחבלי תליה נקרעו והניתלים נפלו על הארץ.

התלינים צמאי-הדם פקדו עליהם לקום וטבעת החנק הושמה שנית על צווארם. בין הקורבנות היה ד"ר לודסברג - ראש היודנרט, עורך דין במקצועו: הוא סבר שאתרע מזלו וניסה להציל את חייו תוך שימוש בחוק המקובל בעולם הנאור כי גזר דין מוות שבוצע וכשל מצדיק את שיחרור הנענש ממוות. תחנוניו עלו בתוהו והתליה בצע שנית: האפילוג הציני של ארוע זה נסתיים בחיוב היודנרט בעלות חבלי התליה אחרי הניסיון הכושל הראשון, (הקבלה נשמרה [6]).

8.4 סטטיסטיקה של ניצולי לבוב

כפי שצויין תאור זוועות השואה אינו מטרתה של כתיבה זו, מאידך, לא ייתכן ולא להזכיר את תוצאותיה בטבלה שהוכנה על ידי הוועד היהודי אחרי שיחרור לבוב בידי הצבא הסובייטי ביולי 1944. הניצולים שנרשמו בטבלה באו מקרב מחזיקי ניירות אריים ואלה שהסתתרו ביערות, בונקרים וכו'.

כך צעדו למותם קרוב ל 180000 קורבנות

יהודיים כששירת גרונם אחרונה היתה:

שמע ישראל....

ואלוהים ינקום את דמינו.

כ 3400 ניצולים נשארו למען לספר לדורות הבאים את מהשעשו לנו הברברים ההיטלראים המתכחשים עתה לקיום השואה.

נשים בגיל 20-60	2080
גברים הגילים 18-25	1215
ילדים ונוער עד גיל 18	85

ציור מס' 15

סטטיסטיקת הניצולים בגטו לבוב (יולי 1944)

FIG 15 NUMBER OF SURVIVORS OF THE HOLOCAUST IN LVOV

9.0 תאר קצר של שואת יהודי בוריסלב/דרוהוביץ

(מקום לידת המחבר).

כדומה לשאר ערי אוקראינה המערבית, כיבוש בוריסלב בידי צבא הנאצי חל בשבוע אחרון של חודש יוני 1941. המונח "אוקראינה מערבית" ניתן לאדמות מזרח גליציה, אשר צורפו לברית המועצות עם חתימת הסכם ריבנטרופ - מולוטוב על חלוקת פולין בין גרמניה לברית המועצות ב 1939. שיטות הכחדת יהודי בוריסלב היו זהות לאלה אשר תוארו קודם והחלו מיד עם כניסת הצבא הגרמני לתוך עירנו המכוסה בעננים שחורים של להבות מכרות הנפט, בתי הזיקוק "פולמין" שפוצצו על ידי הצבא הסובבטי הנסוג.

הפוגרום הראשון (אקציה) בוצע על ידי האוקראינים בעילה של חיפוש קומוניסטים ושמאלנים ומסייעם למשטר הסובייטי בדיכוי הלאומנים האוקראינים. כתוצאה מכך מאתגורבנות נהרגו בשיטות ברבריות, המלוות בשוד בתים וחנויות.

במשך מספר ימים הידהדו רחובות העיר מקולות הבכי של המתאבלים המובילים את יקיריהם בעגלות יד קטנות בדרכם האחרונה.

זמן קצר אחרי האקציה הראשונה פורסמו חוקים חדשים האוסרים על יהודים לעזוב את העיר. כל יהודי מגיל 13 תחת עונש מוות נאלץ לענוד על זרועו הימני סרט לבן עם מגן דוד כחול כדי להקל על זיהויו ממרחקים. "ועד היהודים" - "יודנראט" נוסד בפקודת הגרמנים אשר הורכב לרוב מאינטליגנציה יהודית בראשותו של ד"ר גולדמן.

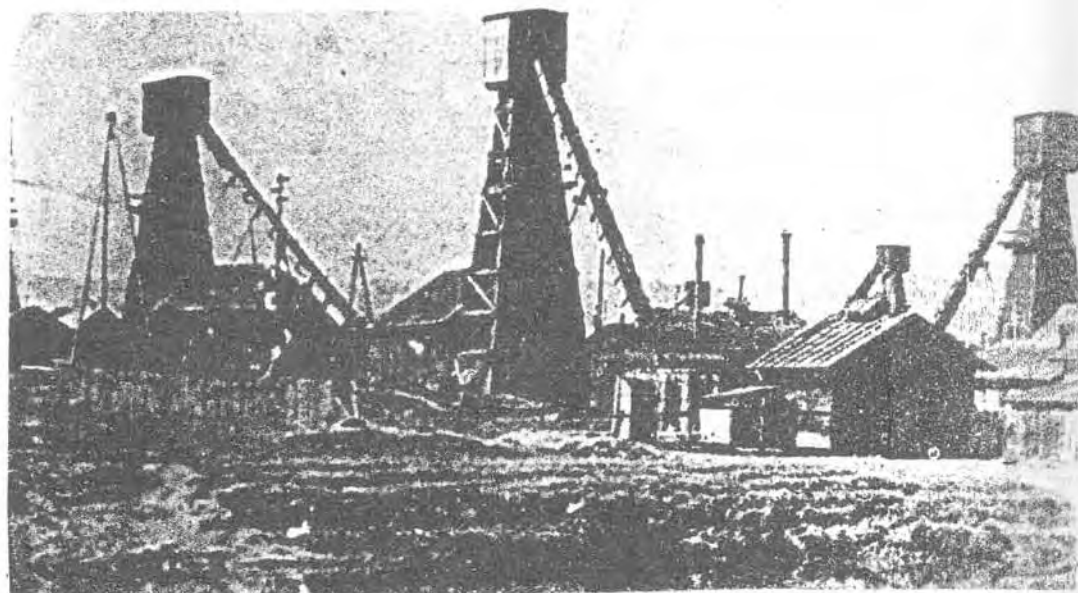
האקציה השניה (בדומה לזו בלבוב) החלה עם שליחת גברים ל"מחנות עבודה" מהם איש לאחזר. האקציה הגדולה מכולן היתה האקציה השלישית שאותותיה השחורים נרשמו בהיסטורית המרטירולוגיה של יהודי בוריסלב כזכרון-עד. הלא כללה השמדת שליש מיהודי העיר. וכך הוסגרו 5000 קורבנות בקרונות רכבת להובלת בקר למחנה מוות בבלזץ כמרוחק מלבוב כ 70 ק"מ. לשם הובלו למוות גם יהודי לבוב, דהורוביץ, סטרי, סטניסלבוב ווסביבה. אוכלוסית הערים הסמוכות בוריסלב - דרוהוביץ מנתה כ 90000 איש ומתוכם כ 30000 יהודים ובניהם ארבעים ושלושה בני משפחתינו.

מרכז העיר בוריסלב נחצה על ידי הנהר טישמניצה
 TYSMIENNICA שהגשר מעליו נתן גישה לארבעה רחובות
 ראשיים של העיר: רח' ע"ש קוסציושקו (KOSCIUSZKO)
 מיצקביץ (MICKIEWICZ) לוקסיביץ (LUKASIEWICZ), זלינסקי.
 (ZIELINSKI) שני הבתים של משפחתינו היו ממוקמים ברח'
 לוקסביץ מס' 8 ובלוקסביץ מס' 24. אחותי עליזה ואנוכי
 נולדנו ברח' לוקסביץ 24, אילו הסבים חיו ב רח' לוקסביץ 8.
 אדמת העיר בוריסלב היתה עשירה בנפט וסיפקה 95%
 תצרוכת הנפט של המדינה בעלת אוכלוסיה של 33 מיליון.
 חלק לא מבוטל הלך גם ליצוא.

9.1 הגטו והמחבוא ("הבונקר")

אחרי האקציה השלישית נפתח הגטו היהודי שבשלב הראשון כלל את מרכז העיר ובתוכו את רחוב לוקשביץ. הדבר הצית ניצוץ תקווה בליבינו על חלום השרדותינו תוך ניצול זמן יקר לחפירת בונקר במעבי האדמה מתחת לביתנו: שהותינו בגטו בפרק זמן ארוך יחסית נוצלה לעבודה קדחתנית שנמשכה כשנה וחצי תוך תקווה שאולי משהו מאיתנו ישרוד. תקווה זו בסופו של דבר הביאה להשלמת בונקר, אשר הציל ארבע-עשר נפשות מהם כחצי מבני משפחתנו ומספר שכנים אשר השתתפו בבניתו.

היודנראט הורשה לפתוח חנות לחלוקת מזון בה לחם, סוכר, וקמח נמכרו לפי תלושי הקצבה המוגבלים לכמויות מצחיקות כמו 2 ק"ג לחם לאיש לשבוע חנות זו נסגרה לפני האקציה הרביעית אשר התקיימה באוקטובר 1942. תזונה גרועה וחוסר תנאים סניטריים מינימליים גרמה לפרוץ מגיפת טיפוס שהפילה מאת קורבנות. הנפט הבוריסלבאי-דרוהוביצאי שולב במאמץ המכונה המילחמתית הגרמנית הזורעת הרס ברחבי ברית המועצות לשם כך פתחו הכובשים הגרמנים פירמה "בסקידן-אל-גזלשפט" (BESKIDENOIL GESELLSCHAFT) העוסקת בהפקה וזיקוק הנפט וניצלה עבור זה עובדי כפיה יהודים לחפירת תעלות להנחת צינורות המובילים נפט והאינסטלציות הנחוצות.

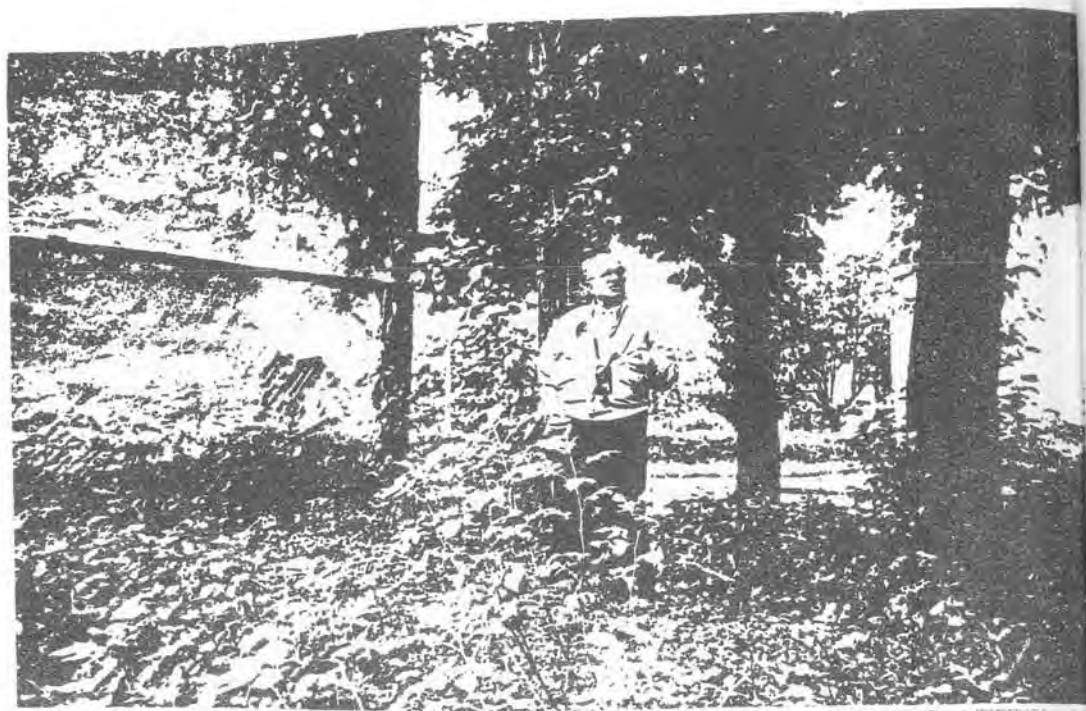
ציור מס' 16

מיכרות הנפט בבוריסלב

FIG 16 OIL MINES IN BORYSLAW

בין עובדי הכפיה הנ"ל היה אבי המחבר-הרמן שבאותו הזמן
 נקטע נפשו בחיו במידה כזאת שהחליט בפרוץ אקציה הקרובה
 לא להסתתר. באקציה הרביעית באוקטובר 1942 הוא נלקח
 ישירות מהעבודה למחנה המוות ברחוב ינובסקה בלבוב ממנו
 לא חזר אחרי האקציה הרביעית התחיל תהליך חיסול הגטו
 אשר הושלם באקציה החמישית בנובמבר 1942. מחנה עבודות
 כפיה נפתח בפרוור העיר-מר'זנצה (MRAZNICA) שאכלס כמה
 מאות צעירים יהודים אשר עבדו עבור בסקידן-איל-גזלשפט,
 המחנה גודר ונשמר על ידי משמרות משטרה אוקראינית
 וחיללים גרמנים. במחנה זה חיו גם מספר מומחי נפט יהודים
 שברשותם היו "מכתבי ברזל" (EISENBRIEF) שהונפקו על ידי
 הרשויות הגרמניות ושהבטיחו חסינות זמנית. כוח עבודה
 יהודי מיומן וזול זכה בשבחים בדוחות המנהלים הגרמנים אל
 הבוסים במכונת המלחמה הגרמנית. הדבר הזה היה כנראה
 אחת הסיבות לכך שמספר השרידים היהודים (עם
 משפחותיהם החבויים ביערות הקרפטים) הווה אחוז (יחסית
 לאוכלוסיה היהודית המקורית) הגבוה ביותר בפולין. סיבה
 אחרת לכך היתה קירבת הרי הקרפטים, בהם היסתתרו מאות
 יהודים פליטי המחנה ומשפחותיהם ב"בונקרים" פרוויוזריים
 ביערות בסביבת עצים צפופים וצמחיה עבותה, שם חפרו
 בורות וכיסו אותם בענפים. המיקום הגיאוגרפי הנוח יחסית
 סיעה גם לאמיצי-לב לעבור את הגבול לקרפטורוסיה
 (שהשתייכה באותם הימים להונגריה, ששיתפה פעולה עם
 הנאצים). בהונגריה רדיפות היהודים והוצאתם לאושביץ
 התחילו רק ב 1944. אחרי חיסול הגטו (אקציה רביעית) לא
 עברנו למחנה העבודה בפרוורי העיר כי עם ירדנו לבונקר אשר
 הכינונו במשך שנה וחצי במעבה האדמה מתחת לביתנו ברח'

לוקשביץ 8. שם ישבנו במשך שמונה עשרה חודשים עד
שהבליחו כוכבי השחרור והצבא האדום נכנס לעירינו
באוגוסט 1944.

צילום מס' 17

אתר שמתחתיו נכרה המחבוא (הבונקר) בו המחבר ומשפחתו
הסתתרו במשך 18 חודשים אוקטובר 1942 אוגוסט 1944).

FIG 17 THE SPOT ON WHICH THE BUNKER STOOD WHERE THE
AUTHOR AND HIS FAMILY WERE HIDDEN FOR 18 MONTHS

(PHOTO GRAPH BY THE AUTHOR IN JULY 1993)

הבונקר כלל ארבעה עשר מקומות לינה, רובם על הדרגשים הדו-קומתיים. המזון נאגר ב-15 חביות-פח (שיעדסהמקורי היה אגירת מיים). הגז לבישול ותאורה סופק על ידי התחברות לצינור גז-אדמה תת-קרקעי שעבר מתחת למדרכה לפני ביתינו. סידור דומה נעשה עם הספקת מיים, כלומר ע"י התקנת התחברות לצינור מיים העובר דרך המרתף. בחדשים אחרונים השתמשנו גם בשני קשרים מתוכינו בעלי תוי פנים "אריים" אשר היו יוצאים מהבונקר לעתים ומחליפים בגדים באוכל אצל האוכלוסיה הנוצרית המתגוררת בשטחי הגטו שחוסל. במסגרת ספר זה תאור המאורעת שעברה משפחתנו יצומצם להזכרת שלוש אפיזודות:

אפיזודה 1 : כיצד חיי אחותי עליזה ניצלו במקרה

ביום הראשון של האקציה השישית עליזה היתה מוכרת עוגות ברחובות העיר שנאפו ע"י אמי. בפרוץ האקציה באותו היום שניים-שלושה שוטרים גרמניים אספו כ 20-30 יהודים באתר של הגשר המרכזי בעיר בקרבת ביתינו על מנת להעבירם לריכוז המרכזי ומשם לחיסול בירי בפרוורי העיר ולקבורה בקבר אחים. חרדתינו גבר משעה לשעה והתפללנו לאלוהים וביקשנו שהיא לא תמצא בין הלכודים. פתאום תקוה נסחה בליבי כשראיתי את אחותי המבוהלת, שעזבה את הקבוצה של היהודים שרוכזו ע"י הגרמנים על הגשר רצה (עם המגש הריק) לכוון ביתינו המרוחק כ 100 מטר. השוטר הגרמני ירה בכיוונה יריה בודדת שהחטיאה. הוא נמנע מלהמשיך לירות בה כנראה מתוך מחשבה שאחרים יברחו כדוגמתה ושני שוטרים בלבד לא יצליחו להשתלט על כ 20-30 היהודים הלכודים. השכנים שנאספו בבתינו עם פרוץ האקציה התנגדו לפתיחת הצוהר המוסתר בשירותים תוך העלאה טענה כי חיי 13 נפשות חשובים מחיי נפש אחת. אך ברגעים הדרמטיים האלה (והיתי אז בגיל 12) לא שעיתי בקולם פתחתי את החלון המוסתר והושטתי ידי לאחותי שפחד המוות נבאט מעיניה היפות הגדולות השחורות, וגררתי אותה פנימה. למזלנו השוטרים הגרמנים לא חזרו לחפש אחרינו. בשלבים מאוחרים יותר.

אפיזודה II

כיצד חיי המחבר ניצלו הודות לחוליו בדיזנטריה

כמוזכר בחודש אוקטובר 1942 פרצה אקציה רביעית המחבר (אז בן 12) ושאר עובדים עבדו ללא תשלום בבית המלאכה המסונף. לועד הקהילה היהודית. בית מלאכה זה עסק בהכנת אתי חפירה לצבא הגרמני ושמו הגרמני היה JUDISCHE

GEMEINSCHAFTS WERKSTATTE

ביומו הראשון לפרוץ האקציה המחבר נפל למשכבו בשל מחלת דיזנטריה, ומוכה במחלה קשה זו ירד עם שאר דיירי הבית לבונקר. האקציה ארכה ארבעה ימים ובמרוצתה נלקחו למחנות המוות רוב עובדי בית המלאכה אשר הופתעו במקום עובדתם, כפי שהוזכר בפרק הקודם, אבי הרמן נלקח ישר מעבידתו למחנה ינובסקה באותה האקציה ושם כבה פתיל חייו בגיל 42. וכך מחלה זו הצילה את חיי ואפשרה לי לכתוב רישומים אלה.

אפיזודה III

כיצד ניצלו חייו של בן-דודי יהושע מגויעה ברעבובקור בהיותו בן שנתיים וחצי.

יהושע נולד ב 1939 בעיר דרוהוביץ הסמוכה (7ק"מ) לבוריסלב. משפחתו: הורים, אחותו (ארנה) סבים, דודים ובני דודים נהרגו ונקברו בבורות אשר הוכנו במו ידיהם בכפר בין דרוהוביץ לסמבור - ברוניצה (BRONICE) סבים, שתי דודות וילדיהן של המחבר קבורים במקום זה). אימו של יהושע - רחל (אחותו של אימי-רבקה), הצליחה לפני שנהרגה לשלוח את יהושע אלינו לבוריסלב (מוסתר בשק עתונים) באמצעות איש ממוצא צ'כי, עובד גסטפו אשר בחרוף נפש לקח על עצמו ביצוע משימה המסוכנת הזאת. אחרי האקציה הרבעית כנזכר ירדנו לבונקר בו ישבנו 18 חדשים רצופים, כלומר עד לשיחרור בוריסלב על ידי הצבא האדום בחודש אוגוסט 1944.

יהושע, פעוט בן שנתיים וחצי, בכה וצעק לפרקים. הדבר סיכן את חייו ואת חיי השכנים, אשר שכנו עמנו בתוך הבונקר, במיוחד בעת החיפושים התכופים של הציידים הנאצים והאוקראינים שצדו אחרי שרידים היהודים בתוך שטחי הגטו הישן שבשטחו נמצא גם הבונקר שלנו. גם האוקראיני שגר בביתנו בקומה ב' רגיל היה לחטט במרתף הבית בחיפוש אחרי ההון היהודי המוסתר, וגם מפניו פחדו, יושבי הבונקר שמא בכי של הילד יכול להוביל לגילוי הבונקר והרג יושביו. וכך עברו עלינו מספר אירועים דרמטיים בו הילד הנבהל מחיפושים הנ"ל פתח ביללה כשהמבוגרים תוך גילוי עצבנות סומררו להישמע קולם של קרשים הנעקרים מהרצפה שמעלי

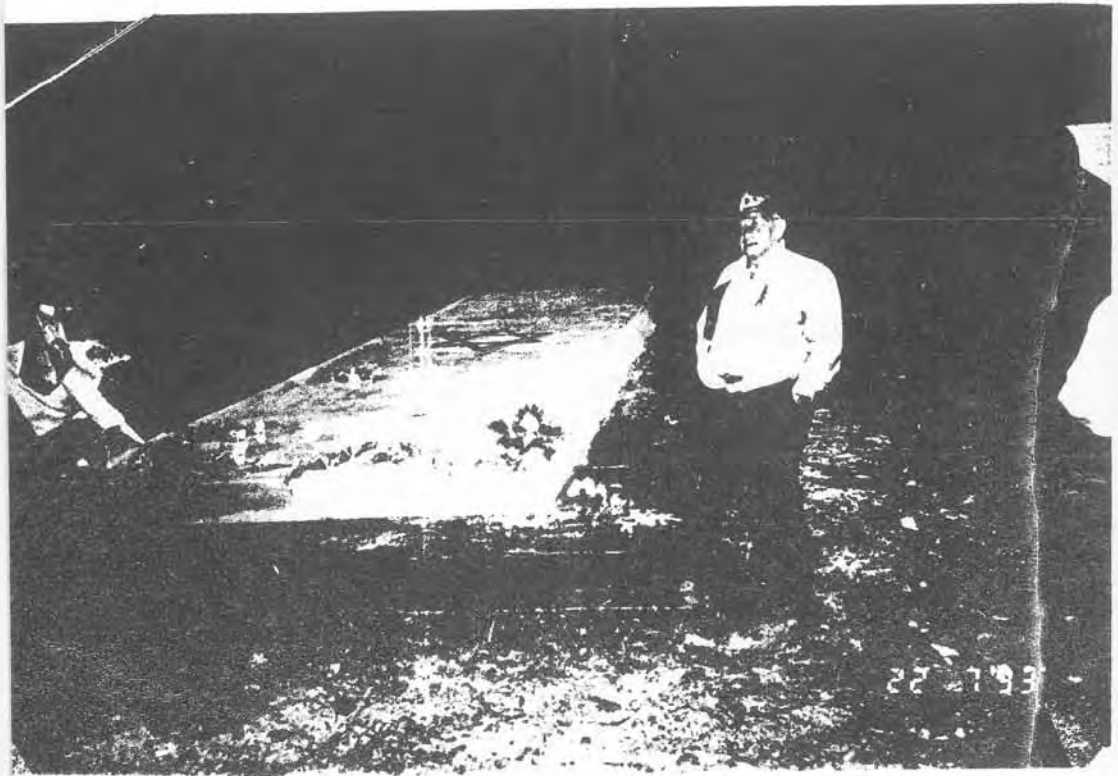
ראשינו או הלמות כלים כבדים בקיר הבטון שמאחריו ישבנו. קולו של הילד הושתק על ידי כיסוי ראשו בכר או שמיכה. אחרי אחד האירועים הנ"ל באמצע החורף הקר של 1943, שוב נפרקה דעת השכנים שבבונקר מכל מעצוריה והם החליטו, תוך איומים לזרוק את יהושע לתוך חורבות הבית שעמד בחצר, תוך מחשבה שהילד ימות שם מקור ורעב ואף אם יגלו אותו הגרמנים הרי אינו יודע לדבר ולהצביע על המצאם של יהודים נוספים, טענתם היתה כי חיי 14 נפשות חשובים מחיי נפש אחת. התוכנית המקברית הזאת הוסרה מן הפרק אחר קביעת אימי, כי על מנת לבצע את המזימה צריך קודם להמית אותה. וכך ניצלו חיי יהושע שעמדו בצילו של המוות המאיים, בזמנים שנפוצה היתה שיטה של הרעלת הורים חולים וזקנים בתוך הבונקרים וביצועים טראגיים של תוכניות הדומות לזו אשר תוכננה עבור יהושע, הריגת הזולת לשם השגת סרטים לבנים עם מגן דוד הענודים על זרועם של אנשים המועסקים בעבודות עבור המשק הגרמני, וכל זה לשם שמירה על חייהם בעידן של בעתה והרג הגדולה בהיסטוריה האנושית. ציור מס' 17 מראה מקום עליו עמד הבית (צולם על ידי המחבר ביולי 1993) מהחתי נבנה הבונקר. בו סבלנו בנמיכות קומה, רעב חלקי וחרדת השרדות את 18 חודשים אחרונים לפני השיחרור באוגוסט 1944.

ציור מס' 18

קבר אחים יהודי בדראהוביץ וטבלה מטעם העיריה לזכר
קורבנות הנאצים בזמן הכיבוש בשנים 1941-1944.

FIG 18 THE MASS GRAVE OF JEWS EXECUTED BY THE NAZIES
IN DROHOBYCZ

ציור מס' 19

קבר אחים בכפר ברוניצה ליד דרוהוביץ בו טמונים עשרות
קורבנות מבני משפחתינו.

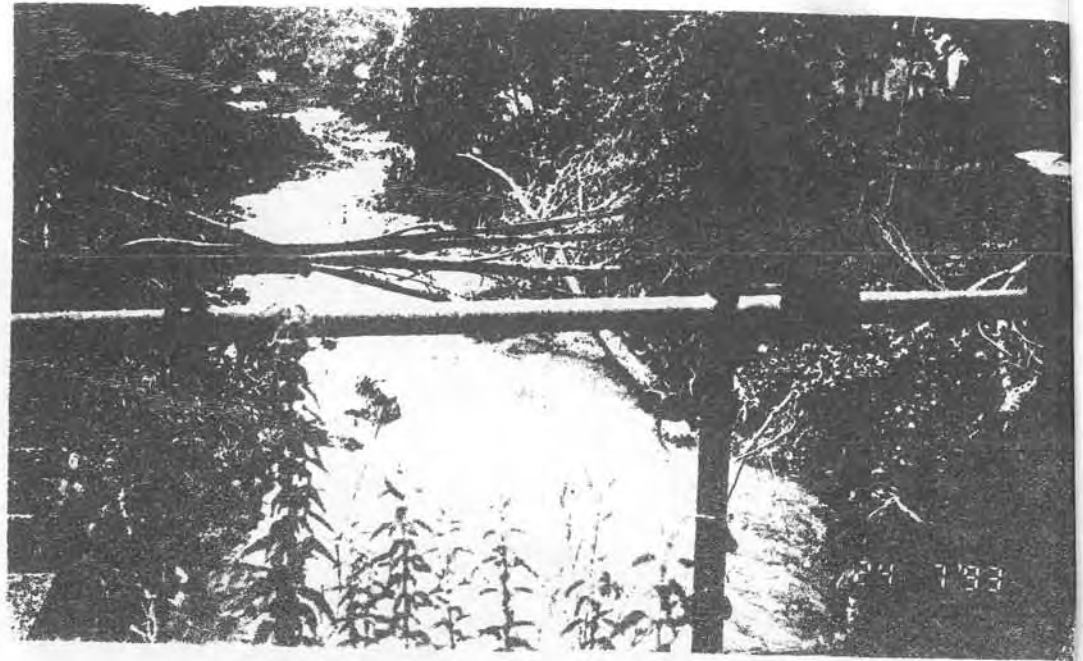
FIG 19 THE EXECUTION SPOT(VILLAGE OF BRONICE) WHERE
TENTHS OF MEMBERS OF OUR FAMILY WERE MURDERED

9.5 סטטיסטיקת ההשרדות.

אחרי שיחרור בוריסלב על ידי הצבא הסוביטי באוגוסט 1944, מספר הניצולים של סביבת בוריסלב-דרוהוביץ היה כ 450 איש וזה היווה את האחוז הגבוה ביותר של הניצולים היהודים בפולין. סייעו לכך (בנוסף להעסקת היהודים בתעשית הנפט) גם יערות-עד של הרי הקרפטים הקרובים שם נכרו מספר רב של בונקרי הצלה.

העיר בוריסלב כיום עדיין לא קמה מהריסותיה ובהיותה עיר חדשה יחסית (נוסדה באמצע מאה 19 בפרוורי דרוהוביץ בעקבות מציאת אוזוקריט ונפט) אין בה מבנים היסטוריים. היא נחותה בהשוואה עיר דרוהוביץ בת יותר מ 900 שנה [24] שכבר ב 1460 זכתה בסטטוס עיר מגדבורגית. איזור דרוהוביץ - בוריסלב היווה מרכז יהודי גדול בעל תרבות מתקדמת וכלכלה פורחת. סממני החיות היהודית משתקפים בציורים 26-29.

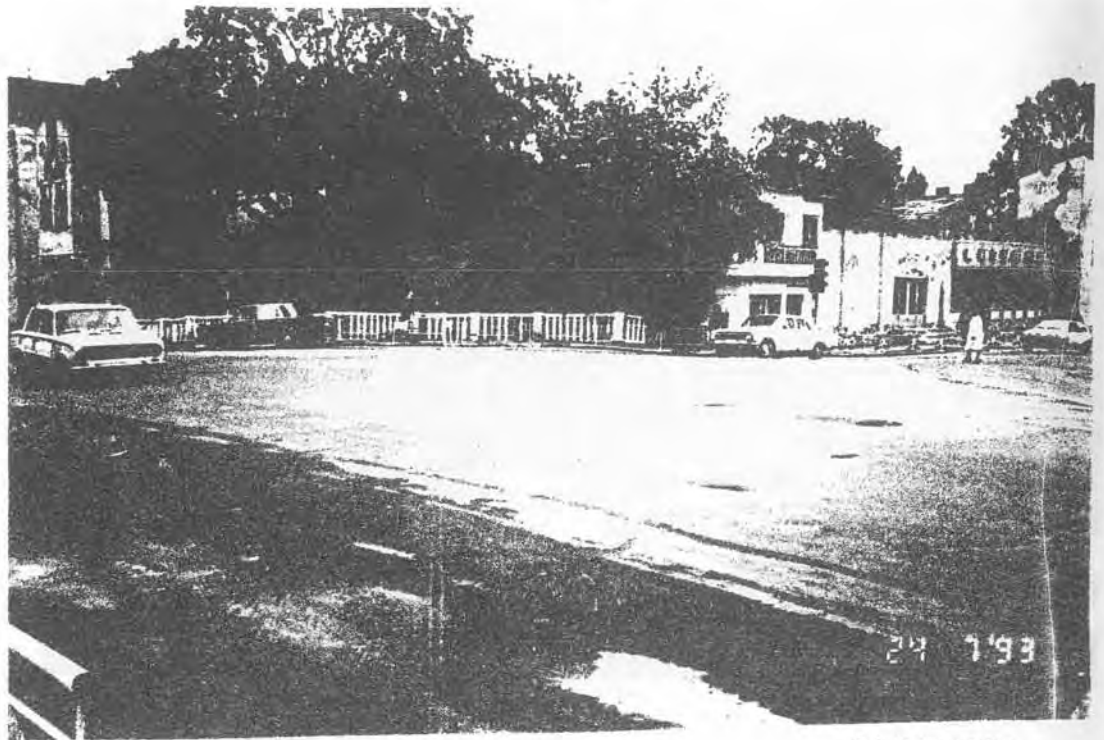
מתוך אנשים בולטים בספרות וציור ניתן לציין את שני בני דרוהוביץ המפורסמים: המחזאי הצייר בעל שם עולמי - ברונ שולץ שמקום הריגתו ע"י הגסטפו ניתן בציור והצייר המכונה הרמברנדט של היהודים - מאוריצי גוטליב שציורו המפורסם "תפילת יום כיפור" מתאר את בית הכנסת המופיע בציור 28.

ציוך מס' 20

הנהרטישמניצה החוצא את העיר בוריסלב.

FIG 20 THE TYSMIENNICA RIVER CROSSING BORYSLAW

צוֹר מִס' 21

גֶּשֶׁר רָחֵב הַיָּדִים עַל הַנָּהָר טִישְׁמִינְנִצָּה.

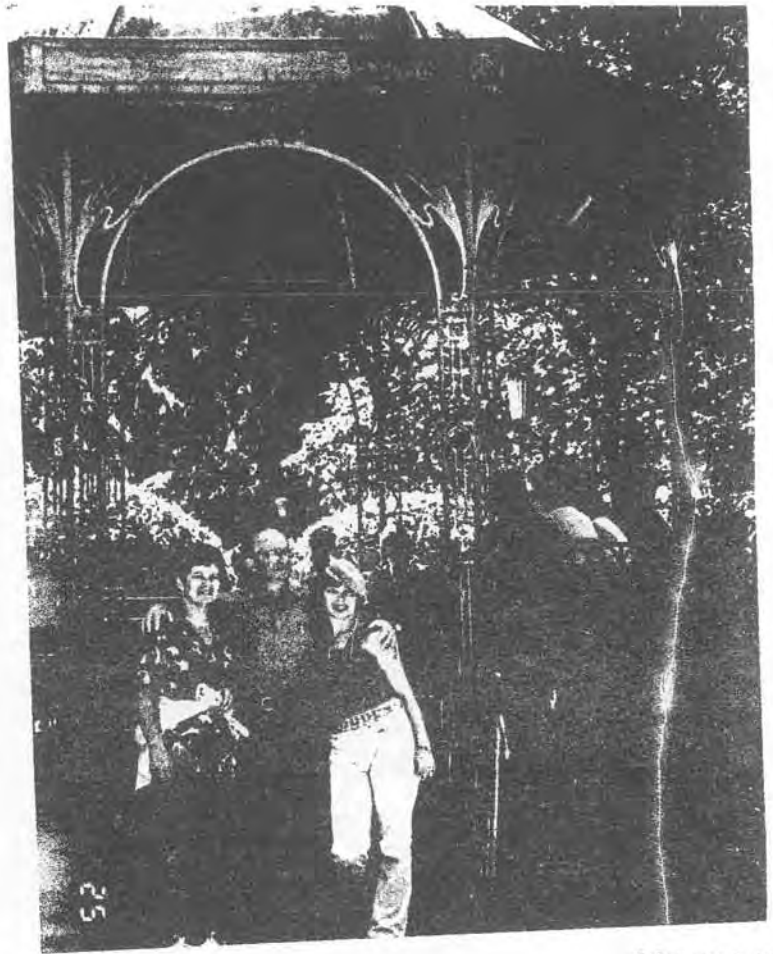
FIG 21 THE WIDE HANDED BRIDGE OVER THE TYSMIENNICA
RIVER

ציור מס' 22

פני ופנים של מבנה מעיינות המינסהמינרליים "נפטוסיה"
 בטרוסקביץ (פרוור של בוריסלב) (צולם ע"י המחבר ביולי
 1993)

FIG 22 THE OUTER AND INNER VIEW OF THE MINERAL WATER
 SPRINGS NAPHTUSIA IN TRUSKAWIEC
 (OUTSKIRT OF BORYSLAW)

צילום מס' 23

מבנה בפרק בעיר הקייט והמרחצאות המינרליים טרוסקביץ
לעריכת קונצרטים יומיים ע"י תזמורת הצבא הפולני.
(בצילום: המחבר, אשתו לילי ואחייניתו-רינה).

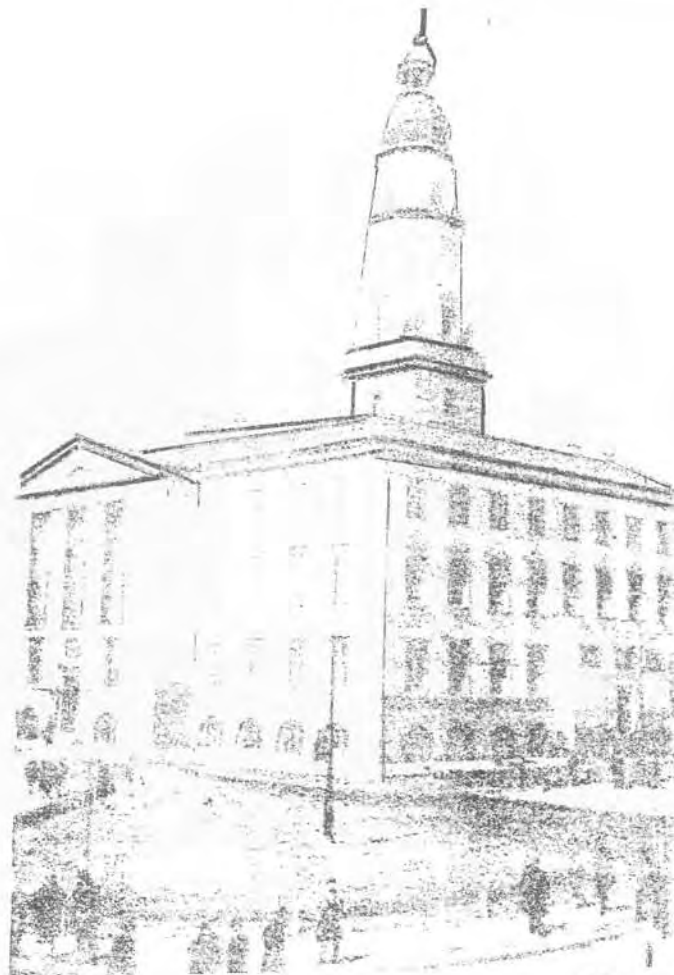
FIG 23 THE BOVERY HOUSE OF AMUSEMENT PARK OF
TRUSKAWIEC WHERE THE POLISH MILITARY ORCHESTRA
USED TO PERFORM MIDAY CONCERTS(IN THE PICTURE THE
AUTHOR HIS WIFE LILY AND HIS NEICE RINA)

ציור מס' 24

ווילת הקייץ היפיפיה בנוית עץ של ראש העיר דרוהוביץ
(מלפני המלחמה - מר ירוש) בעיר הקייט והמרצאות -
טרוסקביץ.

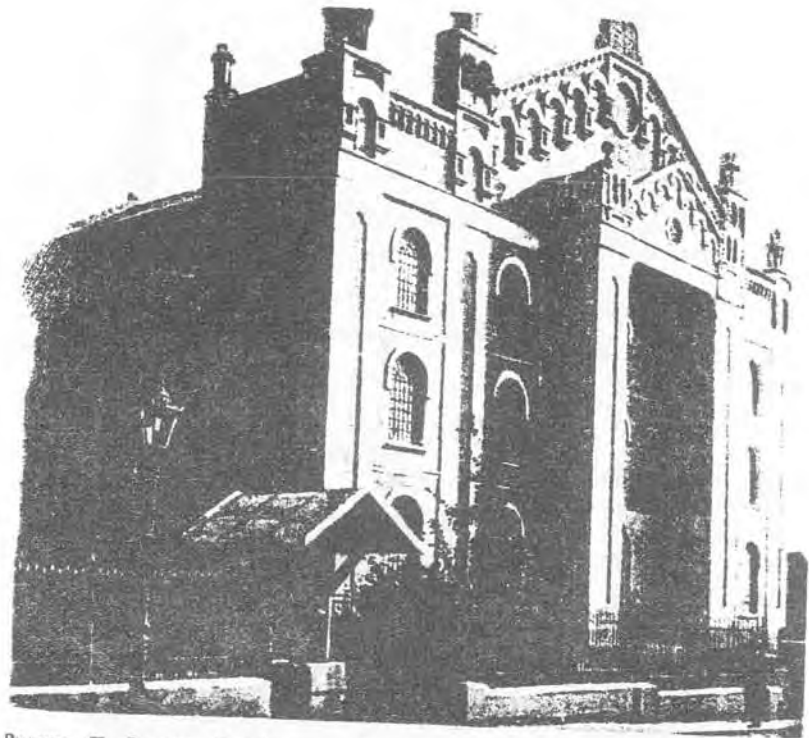
FIG 24 THE BEAUTIFUL WOODEN SUMMER MANSION OF THE
(BEFORE W W II) LORD MAYOR OF DROHOBYCZ MR JAROSZ IN
THE SPA OF TRUSKAWIEC (OUTSKIRT OF BORYSLAW)
(PHOTOGRAPH BY THE AUTHOR JULY 1993)

ציור מס' 25

היכל העיריה בעיר דרוהוביץ

FIG 25 THE MUNICIPALITY (RATHAUS) IN DROHOBYCZ

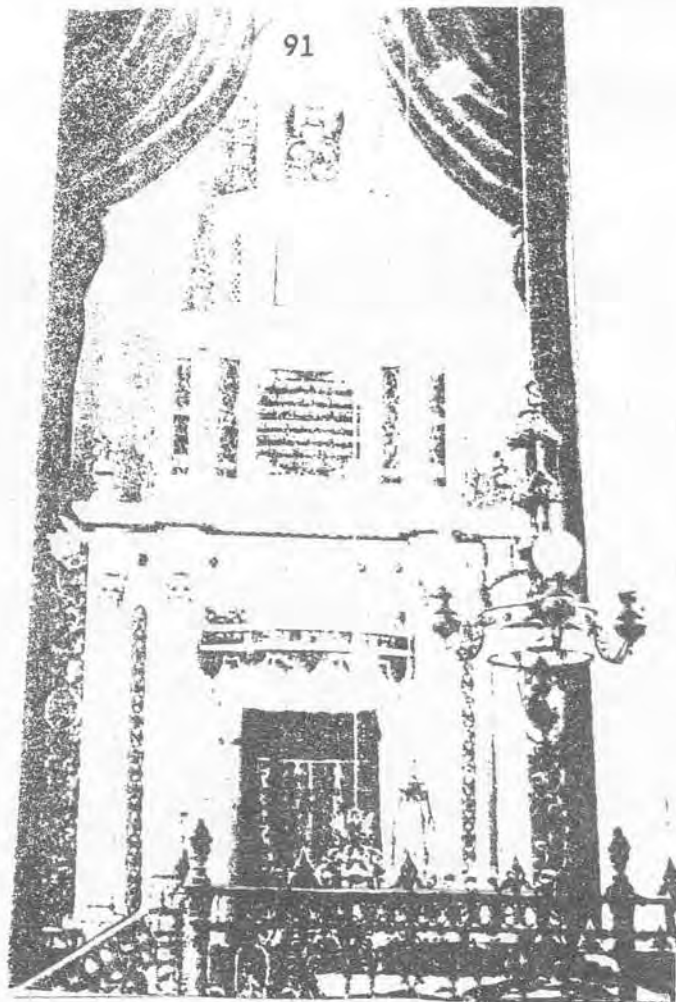

Вулиця П. Орлика. Найбільша, або «хоральна», синагога Дрогобича, тобто будована в 60-х рр. XIX ст. Фото 1910 р.

צוֹר מִס' 26

בית הכנסת המרכזי ברח' ליאון רייך (לשעבר) בעיר דרוהוביץ
(צוֹר התפילה המפורסם של הצייר הגדול מאוריצי גוטליב).

FIG 26 CENTRAL SYNAGOGUE ON THE (OLD) LEON REICHSTR IN
DROHOBYCZ (WHERE THE FAMOUS PAINTING THE YOM
KIPPUR PRAY BY THE GRATE PAINTER MAURICY GOTLIEB
WAS CREATED

Интер'ер синагоги. Поч. XX ст.

ציור מס' 27

הפנים של בית הכנסת הגדול בדרוהוביץ בו התפלל הצייר
הגדול מאוריצי גוטליב (ראה ציור 28).

FIG 27 THE INTERIOR OF THE CENTRAL SYNAGOGUE IN
DROHOBYCZ

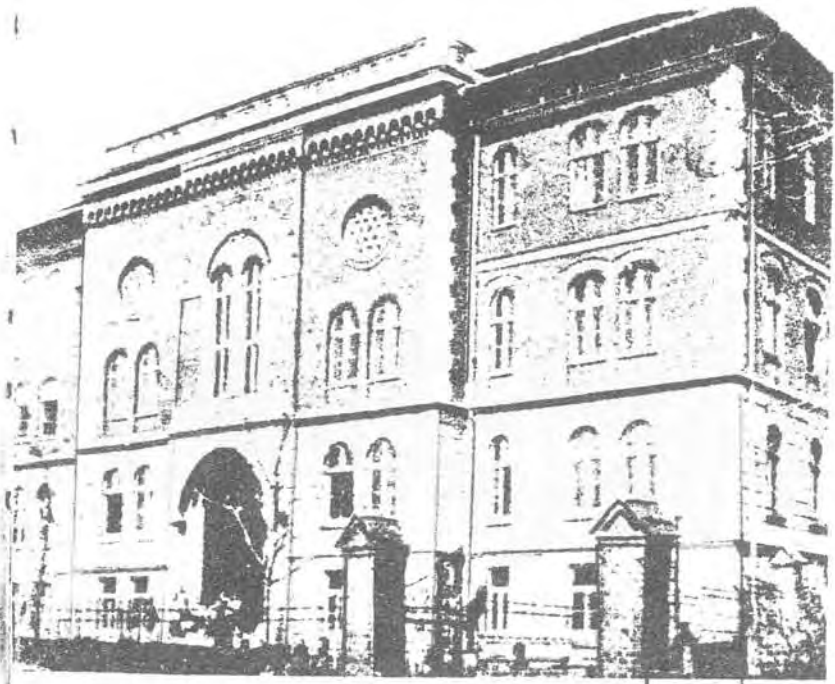

מאוריצי גוטליב: יום־כיסוד (מוזיאון תל־אביב)
העלם על־יד ספריה־התורה הוא ציור־עצמו של הציור

ציור מס' 28

MAURYCZ GOTLIEB

FIG 28 THE YOM KIPPUR PRAY AT THE
GRAND SYNAGOGUE IN DROHOBYCZ

Вулиця Лесі Українки. Єврейський дім дітей-сиріт. Поч. XX ст.

ציור מס' 29

בית היתומים היהודי ברח' המלך סובייסקי (לשעבר) בעיר
דרוהוביץ.

FIG 29 THE JEWISH ORPHAN HOUSE ON THE (OLD)
KING SOBIESKYSTR IN DROHOBYCZ

Вулиця Т. Шевченка. На цьому місці загинув від кулі гестапівця польський письменник Бруно Шульц. Фото 20-х рр. XX ст.

ציור מס' 30

פינה ברח' אדם מיצקביץ (לשעבר) בה נורה מידי קצין גסטפו
הצייר והמחזאי בעל שם אולמי - ברונו שולץ.

FIG 30 THE SPOT ON THE OLD ADAM MICKIEWICZSTR WHERE
THE JEWISH WORLD WIDE KNOWN PAINTER AND DRAMATIST
BRUNO SCHULZ WAS EXECUTED BY A NAZIE GESTAPO
OFFICER

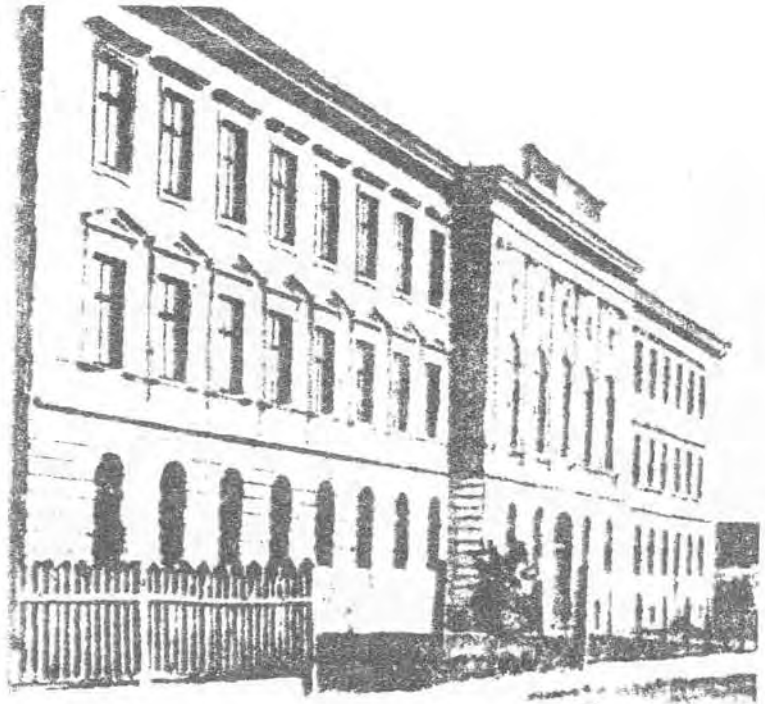
Вулиця Т. Шевченка. Будинок колишнього військово-спортивного товариства «Сокіл»

צוֹר מִס' 31

בנין הפעילות הספורטיבית הצבאית "סוקול", בדוהוביץ,

FIG 31 THE MILITARY SPORT BUILDING

"SOKOL IN DROHOBYCZ"

Вулиця І. Франка. Будинок колишньої державної гімназії, що перемістилася сюди зі старої вулиці А. Міцкевича. 1915 р.

צוֹר מִס' 32

בִּינֵן הַגִּימְנָסִיָּה בִּרְח' סִינְקֵוִיץ (לְשַׁעֲבֵר) בְּדֶרוֹהוֹבִיץ (בֵּה לְמִדּוֹ
אֲבִיו וְדוֹדוֹ שֶׁל הַמַּחְבֵּר).

FIG 32 THE HIGH SCHOOL ON (OLD) SIENKIEWICZSTR
(WHERE THE FATHER AN UNCLE OF THE AUTHOR HAD
STUDIED)

Вулиця Трускавецька. Міська лікарня, побудована на кошти лікаря Б. Козловського, Поч. 30-х рр. XX ст.

צוור מס' 33

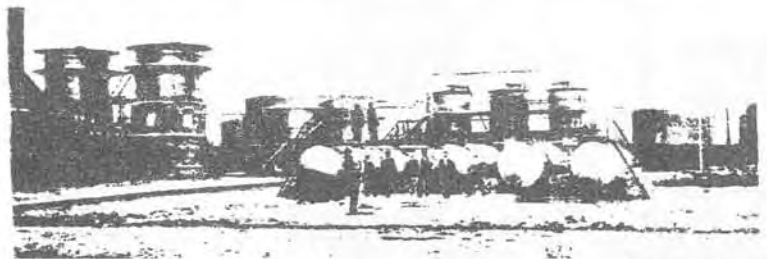
בית חולים הפרטי של הד"ר קוזלובסקי ברח' טרוסקבייצקה
בעיר דרוהוביץ.

FIG 33 THE PRIVATE HOSPITAL OF DR KOZLOWSKY ON THE
TRUSKAWIECKASTR IN DROHOBYCZ

Вулиця Стрийська. Завод «Польмін». Фото 20-х рр. XX ст.

Вулиця Стрийська. Резервуари заводу «Польмін». Фото 20-х рр. XX ст.

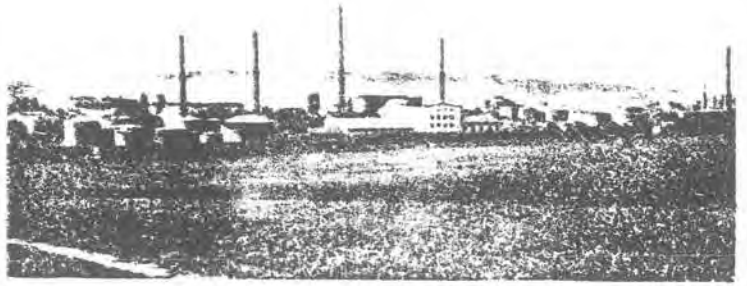
צויר מס' 34

בתי זיקוק לנפט "פולמין" ברח' סטרייסקה (לשעבר) בעיר
דרוהוביץ.

FIG 34 OIL REFINERIES

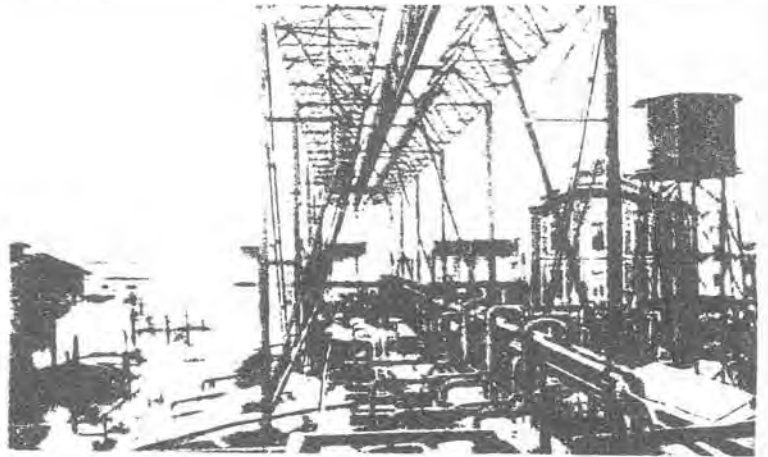
"POLMIN"

ON THE (OLD) STRYJSKASTR IN DROHOBYCZ

Вулиця Бориславська. Загальний вигляд заводу «Галиція». Поч. XX ст.

Вулиця Бориславська. Виробнича територія заводу «Галиція». Фото 1910-х рр.

צוֹר מִס' 35

בית זיקוק לנפט "גליציה" בעיר דרוהוביץ.

FIG 35 THE OIL REFINERIES "GALIZIA" IN DROHOBYCZ

10.0 פּלג ממשפחת שטג החיים בישראל (רשימה

לא מלאה).

10.1.0 ד"ר יצחק שטג (ראה עמ' 9) נולד בוריסלב BORYSLAW

1930, תושב חיפה, החל מ 1950, ניצול שואה MSC BSC

בהנדסה כימית PHD בהנדסת חומרים.

10.1.1 לילי שטג (אשתו של יצחק) נולדה ב וורשה 1939,

תושבת חיפה החל מ 1957, אחות.

10.1.2 צבי שטג (בנם) נולד ב 1962 בחיפה, מהנדס מכונות.

אשתו של צבי : ענת (נולדה ב 1960 בחיפה). שלוש בנותיו : אור

(נולדה ב 1985 בחיפה), עדי (נולדה ב 1989 בחיפה), טל (1993

חיפה).

10.1.3 ענת, בתם של יצחק ולילי שטג נולדה ב 1966 בחיפה

בעלת תואר BSC בכלכלה, נשואה לרון רוזנפלד (כלכלן). בנם

עודד נולד בחיפה 1993, בתם שיר נולדה ב 1998.

10.1.4 רותי שטג בתם של יצחק ולילי שטג נולדה ב 1970

בחיפה, תואר BSC בכלכלה, לא נשואה.

10.2 עליזה הוד (מבית שטג) אחותו של המחבר נולדה

בבוריסלב ב 1928, תושבת חיפה, ניצולת שואה מפקחת מס

הכנסה בחיפה, נשואה לשלמה הוד מורה תיכון.

10.2.1 רינה נעמן, ביתם של עליזה ושלמה נולדה בחיפה

1956, נשאה במשרות שונות בין היתר סגנית דובר משרד

החינוך.

10.2.2 אביטל הוד (ביתם של שלמה ועליזה) נולדה בחיפה

1967, נשואה מורה בתיכון.

- 10.3.0) אדמונד (משה) שטג, נולד ב 1933 בבוריסלב, תושב ישראל מ 1950 מהנדס מכונות ניצול שואה (נשוי לקלרה מבית נכטיגל), נספה בתאונת דרכים בחיפה ב 1969.
- 10.3.1) גילה לקר (מבית שטג) ביתם של אדמונד וקלרה, BSC בגאוגרפיה נולדה בחיפה 1958 אם לשתי בנות מאיה, ותמר.
- 10.3.2) דני שטג (בנם של אדמונד וקלרה) נולד בחיפה 1967 (בדרן ושחקן טלויזיה).
- 10.4.0) יהושע לבנברג נולד בעיר דרוהוביץ ליד בוריסלב (1939), תושב חיפה מאז 1950, יהושע הינו בן-דוד של המחבר (ראה אפיזודה III עמ' 78). אשתו שושנה מבית שטיין ילידת חיפה 1942.
- 10.4.1) רינת ביתו של יהושע ילידת חיפה (1958) מורה בבית ספר תיכון (שני בנים).
- 10.4.2) אורנה ביתו השנייה של יהושע ילידת חיפה (1971) מורה.
- 10.5.0) צבי שטג יליד זורבנו 1906 תושב חיפה משנות העשרים המאוחרות, קצין מכס גבוה בנמל חיפה נפטר ב 1969 (ראה 11.1.1). אישתו-לובה.
- 10.5.1) דני שטג בנו של צבי, חיי בגרמניה (שני בנים).
- 10.5.2) אדי בתו של צבי חייה בלונדון (שני בנים).
- 10.6.0) פרופ' מורדכי טור (שטג) (ראה פרק 10), אשתו סוניה.
- 10.6.1) מנחם טור (בנו של מורדכי) חקלאי נשוי... ילדים.
- 10.6.2) מרים טור ביתו של מורדכי, ציירת, נפטרה בשנות ה 80.
- 10.7.0) טניה פריש (ראה פרק 11) ילידת, שנג-האי-סין.
- 10.8.0) רבי יעקב מאיר שטג נולד בישראל ב 1947 בנו של רבי עוזיאל שטג - ניצול שואה יליד קרפטורוס שעלה לישראל עם קום המדינה, עוזיאל היה אחיו של מורדכי שטג שהיגר לפריס

עם משפחתו ובכור ילדיו. הינו פרופ' אברהם שטג, אישתו של יעקב מאיר-רבקה ולהם...ילדים.

10.9.0 רבי יצחק שטג נולד ב 1947 בקרפטורוס היגר לאוסטרליה ועלה ארצה בשנת 1983, תושב פתח תקוה, נשוי ואב ל 5 ילדים.

10.10) בתיה צוקר (מבית שטג) אחותו של פרופ' אברהם שטג מפריס, תושבת ירושלים (5 ילדים).

10.11) רחל צ'רקי (מבית שטג) אחותו השניה של אברהם שטג מפריס ושל בתיה צ'רקי מירושלים.

10.11.1) ד"ר מנחם צוקר, בנה של רחל צוקר יליד חיפה.

10.11.2) לרחל יש גם בת, תושבת חיפה.

10.12) פירחה (בלומה) הרמל (מבית שטג) ילידת קרפטורוס, תושבת שדרות ביתו של גצל שטג ראה 11.3.

11.0 פלג ממשפחת שטג שחיו בז'ורבנו [15]

זקן משפחת שטג ששמו הונצח ביד ושם הינו-שמואל. לשמואל היו שלושה בנים: דויד, משה-לייב ומנדל וכמה בנות ביניהן-פרידה.

11.1.0 צאצאי דויד (בנו של שמואל).

11.1.1 צבי שטג (נפטר ב 1969) אלמנתו - לובה גרה בחיפה בנו-דני מתגורר בגרמניה וביתו-עדי חיה בלונדון.

11.1.2 מרים (ביתו של דויד) תושבת חיפה (נפטרה בשנות השמונים) ביתה חיה בשוודיה.

11.2.0 צאצאי משה-לייב.

11.2.1 יעקוב שטג ובנו תושב חיפה, נפטר ב 1992 אלמנתו - הינדה ושני בניו מתגוררים בחיפה. יעקב שרד בעת מלחמת עולם השניה בברית המועצות.

11.2.2 ילדים אחרים של משה-לייב: פישל, מרים, אלקה ובלימה ניספו בשואה.

11.3.0 צאצאי מנדל שטג עם אשתו הראשונה-מרים.

11.3.1 אבא (בנו הראשון).

11.3.2 שמואל (בנו השני) שמואל ניצול שואה מתגורר בקליפורניה ארצות הברית. (STUDIO CITY)

11.3.3 צאצאי מנדל (עם אשתו השניה-סימה).

11.3.4 מרדכי (בנו). פרופ' מורדכי טור-שטג [16] נולד בז'ורבנו ב 1906 למד ב פראג, התישב ב ישראל ב 1936, רופא ידוע, ראש מחלקה פנימית בבית חולים בלינסון בפתח תקווה. נפטר בפתח תקווה ב 1967.

11.3.5 מרים (בתו של מנדל) נספתה בשואה.

11.3.6) יעקב (בנו) ניצול שואה, נרצח אחרי המלחמה בעיר
BYTOM בפולניה על ידי שודד פולני.
הערה: צאצאי מנדל שטג נרשמו כאן בהתאם לרשימותיו של
אביה של טניה פריש נכדה של פרידה-ביתו של מנדל שטג,
ראה [20] הדבר נמצא בסתירת מה עם הרישום ביד ושם הניתן
על ידי שמואל שטג מקליפורניה.

ד"ר מרדכי טור (שטג)

פרופ' מרדכי טור נפטר אור ליום ד'
 ט' ניסן תשכ"ז (19 באפריל 1967) בבית
 החולים "ביילנסון" לאחר מחלה קצרה.
 המנוח היה מנהל המחלקה הפנימית ג'
 בבית-חולים "ביילנסון", מנהל מכון הלב
 של בית-החולים ומנהל מכון ההסתדרות
 לרפואה תעסוקתית ופיזיולוגית הסביבה.

צילום מס' 36

פרופסור מרדכי טור (שטג).

FIG 36 PROFESSOR NORDECHAI TOOR (STEG)

MIRIE TOOR

retrospective exhibition

צילום מס' 37

התערוכה הרטרוספקטיבית של מירי טור (שטג) בניו-יורק ב
1980.

FIG 37 MIRIE TOORS RETROSPECTIVE EXHIBITION IN NEW
YORK IN 1980

11.4 צאצאי של מנדל עם אשתו רחל.

11.4.1 אבא (נספה בשואה)

11.4.2 מרים (בת) נספתה בשואה.

11.4.3 נחום (בן) נספה בשואה.

11.4.4 חוה (בת) נספתה בשואה.

11.5 צאצאי אבא עם אשתו רוזה.

11.5.1 שלמה חי בקליפורניה.

11.5.2 קלרה (בת) נספתה בשואה.

11.5.3 רחל (בת) נספתה בשואה.

11.6.0 צאצאי פרידה, בתו של שמואל שטג.

11.6.1 טניה פריש - נכדה של פרידה (מבית שטג).

12.0 פלג ממשפחת שטג שחיו בקרפטורוס

ומקורותיו [11].

הערה היסטורית:

ENCYCLOPEDIA IUDICA מזכירה שאוכלוסית קרפטורוס גדלה פי חמישה במשך מחצית השניה של המאה התשע עשרה וזה בעיקר בגלל התנועה של יהודי גליציה לתוך הרי הקרפטים. המרחק בין זורבנו לגבול ההונגרי הינו כ 50-60 ק"מ מאז חלוקת פולין הראשונה ב 1772 גליציה נכבשה על ידי המונרכיה האוסטרו-הונגרית וכך נעלם גם צורך בויזות לחציית גבול ההונגרי. היה גם גורם אחר המאמץ את נדידת היהודים לתוך הקרפטים והוא מנוסה מפני הקוזקים הרוסים שהוזמנו לשם דיכוי מרד ההונגרים בהנהגתו של לודוויג קושוט. הקוזקים הוזמנו מכח החלטות קונגרס וינה מ 1815 אחרי תום מלחמות נפוליאון ואחת ההחלטות היתה מינוי הצאר הרוסי ניכולס ה' לשוטר אירופה השומר על ביסוס המשטר האבסולוטי ולשם דיכוי מרידות. הקוזקים בדרך להונגריה חצו את לבוב, קומרנו, סטרי, דולינה, בולחוב סקולא, אוזוק תוך זריעת הרג, שוד ואונס בקרב אוכלוסייה היהודית. הדבר גרם למנוסה של יהודים ליערות עד הקרפטים וכך היה גם חלקם של חלק ממשפחת שטג, שהתחילה עם חציית גבול ההונגרי על ידי ירוחם-חיים שטג.

12.1.0 רבי ירוחם - חיים שטג.

הנכד של יוסף שטג מזוירבנו ובנו של יהודה צבי שטג מעירת הגבול- סקולא חצה את הגבול לכפר ביסטרא במחצית השניה של המאה ה - 19. וכך נולד הפלג ההונגרי של המשפחה. אישתו של ירוחם-חיים, מלכה בא לקבורות בהר הזיתים בירושלים, בראשית המאה. לירוחם ומלכה היו מספר ילדים ושלושה מהם הינם :

12.2 רבי ישראל-שמואל שטג.

חיי עם ילדיו בסטרי-ורצקי (STARY VERECKY) ושם בא לקבורה. צאצאים של ישראל שמואל הם :

12.2.1 מרדכי שטג (בנו של רבי ישראל שמואל).

עזב ב 1928 את הכפר בדרכו לפריס, והביא את משפחתו לשם ב 1932 (אשה, ושלושה ילדים).

12.2.1.1 פרופ' אברהם (ADY) שטג.

בנו של מרדכי יליד 1925 רופא למד בפריס, יושב ראש אגודת ידידות צרפת-ישראל.

12.2.1.1 A זן-מישל שטג.

בנו של אברהם נולד ב 1954 בפריס, כלכלן.

12.2.1.1 B פיליפ-שטג.

בנו השני של אברהם, רופא.

12.2.1.2 רחל צוקר.

ביתו של מרדכי שטג (אחותו של אברהם) חיה בחיפה ולח :

12.2.1.2 A מנחם צוקר.

(בנה של רחל) דוקטור לפיסיקה תושב חיפה.

12.2.1.2 B

ביתה של רחל צוקר תושבת חיפה.

12.2.1.3 בתיא צירקא.

(מבית שטג) בתו השניה של מרדכי שטג, תושבת ירושלים
(ארבעה בנים).

12.2.2 רבי עוזאל שטג.

בנו השני של ישראל-שמואל, ואחיו של מרדכי, נולד ב
סטריורצקי, ניצול מחנה השמדה עלה לישראל ב 1946 התישב
תחילה בסביבת חיפה, עבר לבני-ברק, נפטר בשנות השמונים.

12.2.2.1 רבי יעקב-מאיר שטג.

(בנו של עוזאל) נולד ב 1947 בישראל, תושב פתח תקוה, יעקב
עסק מספר שנים במחקר תולדות משפחת שטג והמחבר
מבסס קטע של 4 דורות משפחתינו על האילן המשפחתי פרי
עבודתו של יעקב מאיר.

12.3.0 גצל שטג.

גצל שטג היה אחיו של ירוחם חיים שטג, אחיו של ישראל
שמואל ודודם של מרדכי ועוזאל שטג.
גצל שטג חי ונפטר בקרפטורוס.

12.3.1 פרחא (בלימה) הרמל.

ביתו של גצל שטג נולדה בשנת 1923 בסטרי ורצקי
(קרפטורוס). ניצולת שואה עלתה לישראל בשנת 1947. פרחא
הינה תושבת שדרות שבנגב.

12.4.0 מאיר שטג.

הבן השלישי של ירוחם חיים, חי ונפטר בקרפטורוס.

12.4.1 משה שטג.

בנו של רבי מאיר שטג נולד בקרפטורוס, נספה בשואה.

12.4.1.1 ננסי שטג - אפשטיין.

ביתו של משה נולדה בקרפטורוס ב 1925, ניצולת שואה,
היגרה לארצות הברית, תושבת מיאמי ביץ, פלורידה.

13.0.0 פלג ממשפחת שטג החיי בארצות הברית

ומקורותיו.

13.1 ד"ר ליאו שטג.

(בנם של יעקב וקלרה) תושב, פנסילבניה. בשנות 1956-1981 מנהל מעבדות החלל של GENERAL ELECTRIC ב VALLEY FORGE נולד בשנת 1922 בוינה כבן לקלרה ויעקב שטג. ליאו קיבל דוקטורט במכניקה מתמטיקה ופיזיקה. בשנות 1948-1956 שימש מרצה ראשי למתמטיקה וחומרים באוניברסיטת קורנל ארה"ב. ב 1983 צורף ל BROOKINGS INSTITUTE כנספח למדע. משנת 1985 מועסק ביעוץ בנושאים צבאיים ואזרחיים.

13.1.1 דורין. (DOREEN)

ילידת בלגיה (1928) היגרה לארה"ב אחרי המלחמה, משמשת כפרופסור באוניברסיטת דרקסל, (DREXELL) בפילדלפיה.

13.1.2 פולה. (PAULA)

ביתם ילידת 1950 (2 בנים) ניל מיכאל (1983) אלכס-דויס (1987).

13.1.3 לסלי. (LESLIE)

ילידת 1952, ביתם השנייה (לא נשואה).

13.1.4 אודרי. (AUDREY)

ילידת 1960, ביתם השלישית, עורכת דין (2 בנים).

13.2.0 ד"ר יוסף שטג.

(בנם השני של יעקב-הירש וקלרה שטג) - רופא פסיכיאטר תושב קנת סקוור-פנסילבניה (אחיו של ליאו).

13.2.1 נינה. (NINA)

אישתו- רופאה ראש מחלקה פדיאטרית וילמינגטון

ד"ר. DUPONT INSTITUTE.

13.2.2 ג'ימס (JAMES)

(בנם) יליד 1956 רופא נשוי+בת, דניאל ובן אנדרין.

13.2.3 מורין (MAUREEN)

ילידת 1963 מהנדסת כימיה, נשואה.

13.2.4 פרנסיס (FRANCIS)

ילידת 1959 (לא נשואה). ליאו ויוסף הינם נכדים של יוסף שטג מז'ורבנו-גליציה. יוסף כנזכר היה בנו של פישל שטג (אביב של יצחק דויד שטג (כשמו של המחבר). מכאן שאביהם של ליאו ויוסף שטג יעקב-הירש היה בן-דודם דרגה ראשונה של בנדיט שטג (סבו של המחבר).

13.3 רוס (ROSE) רובינסון.

רוס רובינסון- עורכת דין ילידת ניו-יורק (נפטרה ב-1996) הינה ביתה של רבקה מבית שטג. רבקה היתה אחת מ 4 בנותיו של פישל שטג - מיסד המשפחה. רבקה היגרה לארה"ב מז'ורבנו בתחילת המאה. רבקה היתה אחותם של יוסף (סבם של ליאו ויוסף) וגם אחותו של יצחק-דויד (אבי-סבו של המחבר).

13.4.0 סמואל (SAM) שטג.

יליד ניו-יורק (תחילת המאה) בנו של יצחק שטג שהיגר לארה"ב מז'ורבנו בסוף המאה ה 19 בנו של דויד שטג - אחיו של פישל שטג.

13.4.1 רוז (ROSE)

אשתו של סם מוצאה מסביבית גרודנו (בלרוס).

13.4.2 ז'ויסי (JOYCE)

ילידת ארה"ב (תושבת בוסטון) ביתם של סם ורוז אשתו של הקרדיוולוג- ברנרד קוסובסקי (4 ילדים).

13.4.3 גיל. (GAIL)

פלדמן ילידת ארה"ב, ביתם השניה של סם ורוס, תושבת וושינגטון, נשואה לעורך דין פלדמן ולה 2 ילדים.

13.5 מדלן (MADELINE) בלק (BALK)

בלק עורכת דין (לא נשואה) נולדה וחייה בניו-יורק, ביתה של אתל, אתל היתה בת דודה של סם שטג מאחר ואביו של סם יצחק היה אחיו של אביה של אתל יעקב ושניהם (יעקב ויצחק) בניהם של שמואל שטג (אחיו של מיסד המשפחה - פישל שטג) 13.6 פולין מנביץ.

(אחותה של מדלן) ולה 4 ילדים שרון, לרי, אלן, ושילה.

13.7 דויד בלק.

אחיה של מדלן (מהנדס אזרחי) אשתו רודה, ולהם 2 ילדים זין וזיויס.

13.8 ליאון בלק.

אחיה השני של מדלן.

13.9 ננסי.

אפשטיין - שטג ילידת 1925, קרפטורום ניצולת שואה היגרה לארה"ב משבדיה ב 1948 תושבת מיאמי-ביץ' - ארה"ב.

14.0) הפלג הקנדי של משפחת שטג ומקורותיו.

נתן ופישל שטג הינם שני בנים של פינחס שטג, נכדים של יצחק דויד וניניהם של פישל שטג-מיסד המשפחה. הם נולדו בבוריסלב (גליציה). נתן עבר את המלחמה בברית הועצות ואילו פישל הינו ניצול שואה ואישתו ותינוקו ניספו בשואה, שניהם היגרו לקנדה ב 1948, והתישבו במונטריאל.

(14.2)

נתן נישא לאשה ניצולת שואה מהונגריה אירין.

(14.3)

לנתן ואירין ישנה בת - דוריס (רופאה) אשר נישאה לרוברט אמסל. לדוריס ורוברט שני בנים. (מתיו וסטיבן).

15.0 הפלג הצרפתי של משפחת שטג ומקורותיו.

15.1 פרופ' אברהם שטג.

רופא אורולוג נולד ב 1925 ב סטרי-ורצקי - קרפטורוס ב 1925
היגר לצרפת (כאחד מארבעה ילדים במשפחת מרדכי שטג)
בשנת 1932. אשתו רופאה ילידת יוון.

15.2 ז'ן מישל. (JEAN MICHEL)

בנו יליד פריז - 1954 כלכלן.

15.3 פיליפ. (PHILIPPE)

בנו הצעיר, יליד פריז 1959 - רופא.

הערה: לאדי (אדולף) יש אח החי בפריז.

16.0 הפלג האוסטרלי של משפחת שטג ומקורותיו.

16.1 רבי יהודה צבי שטג.

היגר לאוסטרליה מצכוסלובקיה אחרי מלחמת עולם השניה, אישתו...חיה עדיין באוסטרליה. ליהודה צבי שני בנים :

16.1.1 רבי יצחק שטג.

יליד אוסטרליה 1947, עלה לישראל ב 1963. כיום תושב פתח-תקוה ולו 5 ילדים.

16.1.2 יוסף שטג.

בנו השני של רבי יהודה צבי חיי עדיין באוסטרליה.

17.0 הקשר בין פלגי המשפחה השונים

17.1 בוריסלב - ז'ורבנו.

אחד משלושת בניו של רבי פישל שטג הוא רבי יצחק-דויד שטג היה סוחר תבואות. עם התפתחות הפקת נפט בבוריסלב נוצר מוקד, המושך אליו תושבי הסביבה. אחד מהם היה יצחק דויד, אשר אחרי שהות קצרה בסמבור התישב בבוריסלב, בחלק השני של המאה ה-19. ליצחק דויד, כאמור היו שני בנים ושתי בנות, בנו הבחור - פינחס הינו אביהם של נתן ופישל שטג, שהיגרו לקנדה ב-1948.

בנו השני היה בנדיט שטג - סבו של המחבר, שתי בנותיו של יצחק דויד שטג לאה ומלה נספו בשואה עם בעליהן ואתם 13 ילדיהם, יצחק דויד שטג היה אחינו של שמואל שטג אשר המשיך עם משפחתו להתגורר בז'ורבנו. (ראה עמ' 84) שמואל היה סבם של פרופ' מרדכי טור (דרך בנו-מנדל) של צבי שטג מחיפה, (דרך בנו השני-דויד).

17.2.1 בוריסלב - ארצות הברית [20] [19].

רבי יצחק דויד שטג אשר עזב את ז'ורבנו בחצי השני של המאה ה-19 והתישב בבוריסלב היה אחיו של יוסף שטג. יוסף שטג היה אביו של יעקב - הירש מז'ורבנו, ואלו יעקב הירש היה אביהם של ד"ר ליאו שטג וד"ר יוסף שטג (רופא פסיכיאטר) שניהם מסביבת פילדלפיה. יצחק דויד שטג היה אביו של בנדיט שטג (סבו של המחבר). מכאן שבנדיט שטג (סבו של המחבר) היה בן - דודו מדרגה ראשונה של יעקב הירש אביהם של ליאו ויוסף.

17.2.2) יצחק דוד שטג.

היה גם אחיו של רבקה אחת מארבע בנותיו. רבקה הגרה לארצות הברית בסוף מאה ה 19 שם התחתנה וילדה את רוז רובינסון עורכת דין בניו-יורק (כיום מופלגת בשנים).

17.2.3) רבי' שמואל שטג.

מזוורבנו היה אביהם של כ 6 ילדים וביניהם יצחק ודויד. יצחק היגר לארצות הברית בסוף המאה 19 התחתן והוליד שני בנים: (SAM) שטג תושב ניו-יורק אביהם של איטה (JOYCE) קוסובסקי (בוסטין) וגא'ל (GAIL) פלדמן (ושינגטון). בנו השני של יצחק היה מוריס תושב ניו-בורג ארה"ב. בנו השני של שמואל-יעקב (אחיו של יצחק) היה אביו של אתל מבית שטג אשר הגרה לארה"ב והתחנכה בביתו של דוד-יצחק ונשאה למר בלק מדלן בלק בתה של אתל הינה עורכת דין ב ניו-יורק. (ראה עמ' 113).

הערה: קשרי משפחה הרשומים בפרק 17 ניתנים בציורים מס'

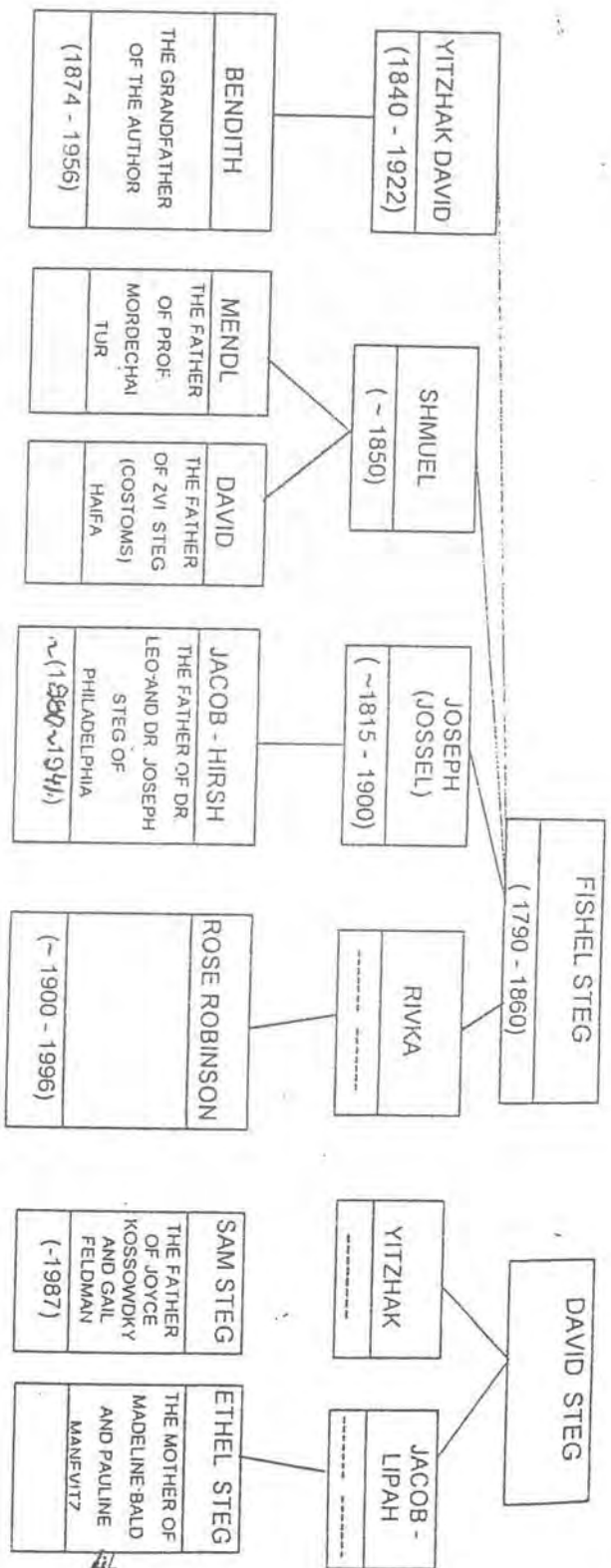
17.3.1) קרפטורוס - צרפת.

מרדכי שטג (אביו של הפרופ' אדי שטג מפריס) היגר מקרפטורוס לפריס ב 1928 בתחילה בגפו וב1932 הביא לשם את אשתו וארבעת ילדיו (אדי, אחיו ושתי בנות- רחל ובתיה) (ראה פרק 12).

17.3.2 קרפטורוס - אוסטרליה.

גצל שטג (בנו של ירוחם-חיים) מסטרי-ורצקי-קרפטורוס הוליד מנישואיו עם אשתו הראשונה את רבי יצחק שטג (ומינשואים השניים, (בגיל 60) את ביתו - פירתה הרמל כיום תושבת שדרות).

רבי יצחק שטג הוליד את רבי יהודה - צבי שטג רבי יהודה - צבי ניצול שואה היגר בשנות החמישים מ צ'כוסלובקיה לאוסטרליה. שם נולדו לו שני בנים. רבי יצחק שטג- יליד 1947 - כיום תושב פתח תקוה עלה ארצה ב 1963. יצחק הוא מורה למקצועות ריאליים בישיבה. ליצחק חמישה ילדים. בנו השני של יהודה צבי - הרופא יוסף שטג מתגורר באוסטרליה, שם נמצאת גם אמו.

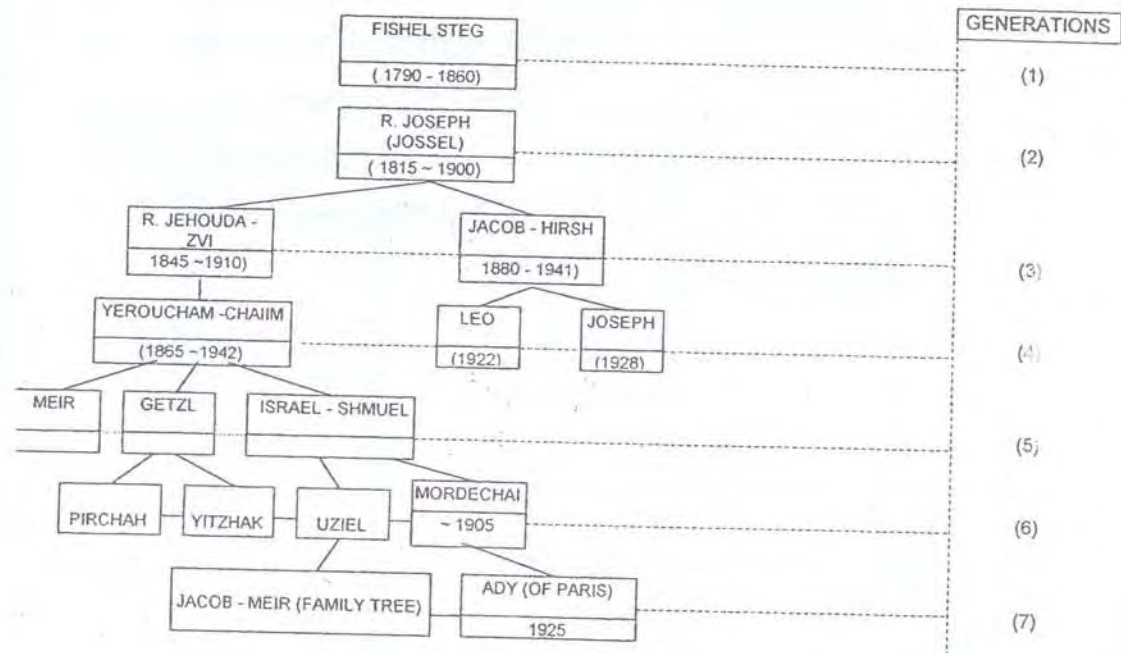
ציון מס' 38

מקטע של שושלת היחסין המראה את דרגת הקירבה בין פלג
משפחת שטג ששכנו בבוריסלב, ז'ורבנו וארצות הברית.

FIG. 38A FRACTION OF THE FAMILY TREE SHOWING THE RELASHIONSHIP BETWEEN
THE BORYSLAW, THE ZHURAVNO AND THE UNITED STATES BRANCHES OF THE STEG FAMILY.

מסקנה מציור מס' 38.

- (1) הסב של המחבר.
 - (2) אביו של LEO ויוסף שטג מפילדלפיה - יעקב הירש.
 - (3) אביו של צבי שטג (מכס, חיפה).
 - (4) אביו של מרדכי טור - דויד.
 - (5) רוזה רובינסון.
- היו בני דודים מקו הראשון.

ציור מס' 39

צאצאי יוסף (יוסל) שטג מזורבנו (ציור לא מלא)

FIG. THE OF SPRINGS OF JOSEPH (JOSSEL) STEG OF ZHURAYNO (INCOMPLETE)

CONCLUSION: THERE IS A SHIFT OF THREE GENERATIONS BETWEEN LEO STEG (OF PHILADELPHIA) 1922 AND ADY STEG (OF PARIS) 1925, CAUSED BY THE EARLY AGE MARIAGES OF THE CARPATORUS STEGS AND THE LATE AGE MARIAGES OF THE ZHURAYNO STEGS.

מסקנה מצויר מס 39

קיימת תזוזה, בשלושה דורות בין ליאו שטג (מפילדלפיה
 1922) לבין עדי שטג (מפריז 1925) יחסית ליוסף (יוסל) שטג.
 הסיבה לכך נעוצה בגיל חיתון צעיר של הפלג הקרפטורסי
 (עדי שטג), לעומת גיל חיתון מאוחר יחסית של הפלג
 האמריקאי (ליאו ויוסף שטג).

3.0

הרב ר' יעקב מאיר שטעג שליט"א
נולד סיון תש"ז. אשתו מרת רבקה וח' אדר תש"ז. (יום הנשואין תשכ"ו) סיון

בן הרב ר' עזיאל שטעג זללה"ה
נולד תרס"ג. (זוג' מרת רעכיל תח"ו) נבלע יט אב תשמ"ח

בן הרב ישראל שמואל שטעג זצ"ל
נולד תרכ"ד. זוג' מרת מרים ע"ה ח"ו. נבלע ד' סיון תש"ד

בן הרב ירוחם חיים שטעג זצ"ל
זוג' מרת רחל מלכה נ' ע"ה. ניסן תרע"ב בחור הזתים

בן הרה"צ רבי יהודה צבי שטעג זללה"ה
נולד דק"ק סקאליצ' ג' ט' אדר תרמ"ז. נבלע כ"ט אדר תרמ"ז

בן הגה"צ רבי יוסף שטעג זללה"ה
דומ"ץ דק"ק. זורבנא. חתן דרו הגה"צ רבי ירוחם חיים ח' דומ"ץ דק"ק. נולד כ"ט אדר תרמ"ז

בן הגה"צ רבי ירוחם פישל שטעג זצ"ל
דומ"ץ דק"ק. דל-גא

חתן הגה"צ רבי יוסף הלוי זצ"ל
דומ"ץ דק"ק. דל-ינא. נבלע בליל שמחת תורה בדרך לאי

בן הגה"צ רבי דוד הלוי זצ"ל

בן הגה"צ רבי שמואל הלוי זצ"ל

בן מרן רבינו דוד הטורי זהב' זיעוכ"א

ציור מס' 40

אילן היחוסין המתחיל מהטה"ז פרי מחקרו של הרבי יעקב

מאיר שטג.

FIG 40 THE GENEALOGICAL TREE STARTING WITH THE TAHAZ
RESEARCH OF (RABBI JACOB MEIR STEG)

18.0 רשימת בני משפחת שטג (לא שלמה)

המתגוררים במדינות שונות.

שם	ת.ל	מקום מגורים	תאור קשר משפחתי
18.1	אד' (אדולף)	1925	פריס, צרפת
	אברהם שטג		15.1.0 12.2.1.1
18.2	אור שטג	1885	חיפה, ישראל
18.3	אלן מנביץ		13.6 ניו-יורק, ארה"ב
18.4	אביטל הוד	1967	חיפה, ישראל
18.5	אורנה לבנברג	1969	חיפה, ישראל
18.6	אירין שטג		14.2 מונטריאל, קנדה
18.7	אודרי פלק	1960	13.1.4 אטלנטה, ארה"ב
18.8	בתיה צ'ירקי (מבית שטג)		12.2.1.3 ירושלים, ישראל
18.9	גילה לקר (מבית שטג)	1958	10.3.2 אור-יהודה, ישראל
18.10	גייל-פלדמן (מבית שטג)	1973	13.4.3 ושינגטון, ארה"ב
18.11	דניאל בלק		13.7 12.5 ניו-יורק ארה"ב

18.13	דני שטג	1967	תל-אביב, ישראל	10.3.3
18.14	דזימס שטג	1956	לרגו(פלורידה) ארה"ב	13.2.2
18.15	דזויס קוסבסקי (מבית שטג)		בוסטון ארה"ב	13.4.2
18.16	דורין שטג	1928	וילנובה (פילדלפיה) ארה"ב.	13.1.1
18.17	דוריס-אמסל (מבית שטג)	1950	מונטריאל, קנדה	14.3
18.18	זין מישל שטג	1954	פריס, צרפת	15.2
18.19	טל שטג	1993	חיפה	10.1.2
18.20	יצחק שטג	1930	חיפה	10.1.0
18.21	יצחק שטג	1947	פתח תקוה	16.1.1
18.22	יעקב שטג	1947	פתח-תקוה	10.80
18.23	יוסף שטג	1928	פילדלפיה, ארה"ב	13.2.0
18.24	יוסף שטג		מלבורן, אוסטרליה	16.1.2
18.25	יהושע לבנברג	1940	חיפה, ישראל	10.4.0
18.26	ליאו שטג	1922	וילנובה (פילדיפיה) ארה"ב	13.1.0
18.27	לרי מנביץ		חיפה, ישראל	13.6.0
18.28	לסלי שטג	1952	גרמניה	13.1.3

10.5.1	חיפה, ישראל		לובה שטג	18.29
10.1.1	חיפה, ישראל	1939	לילי שטג	18.30
13.2.3	פילדלפיה, ארה"ב	1963	מורין בוזדיגוס	18.31
13.5	ניו-יורק ארה"ב		מדלן בלק	18.32
10.6.2	נתניה, ישראל	1947	מנחם טור(שטג)	18.33
10.1.1	חיפה		מנחם צוקר	18.34
13.9	מיאמיביץ, ארה"ב	1925	ננסי-שטג (אפשטיין)	18.35
14.1.0	מונטריאל, קנדה	1902	נתן שטג	18.36
13.2.1	פילדלפיה, ארה"ב		נינה שטג	18.37
11.5.1	וון-נויס (קליפורניה) ארה"ב		סלומון שטג	18.38
10.6.1	פתח-תקוה, ישראל		סוניה-טור (שטג)	18.39
10.5.3	לונדון, אנגליה		עדי גולדברג (מבית שטג)	18.40
10.1.2	חיפה, ישראל	1989	עדי שטג	18.41
10.1.3	חיפה	1993	עודד רוזנפלד	18.42
10.2	חיפה	1928	עליזה הוד (מבית שטג)	18.43
13.1.2	וילנובה(פלדפיה) (	1950	פאלה (שטג)	18.44

14.2.0	מונטריאל, קנדה	1906	פיליפ שטג	18.46
15.3.0	פריס, צרפת	1959	פיליפ שטג	18.47
12.3.1	שדרות, ישראל		פרכה כרמל (שטג)	18.48
13.2.4	פילדלפיה, ארה"ב		פרנסיס שטג	18.49
10.11	חיפה, ישראל	1962	צבי שטג	18.50
10.3.0	חיפה, ישראל	1934	קלרה שטג	18.51
10.11.0	חיפה, ישראל		רחל צוקר (מבית שטג)	18.52
13.4.3.1	ושינגטון ארה"ב	1973	רבקה פלדמן	18.53
10.8.1	פתח-תקוה		רבקה שטג	18.54
10.1.4	חיפה	1970	רותי שטג	18.55
10.2.1	ירושלים ישראל	1956	רינה נעמן	18.56
10.4.2	חיפה, ישראל	1964	רינת	18.57
13.3	ניו-יורק, ארה"ב		רוס רובינסון	18.58
	ירושלים		שילה פליק	18.59
10.1.3	חיפה		שיר רוזנפלד	18.60
10.7	פתח-תקוה		תמר-(טניה) פריש	18.61

רשימת הציורים

- ציור מס' 1 - דיוקנו של הטה"ז.
- ציור מס' 2 - בית הכנסת "טור זהב" בלבוב.
- ציור מס' 3 - שרידי בית הכנסת "טור זהב" בלבוב.
- ציור מס' 4 - מצבה על קברו של בעל "טור זהב" בלבוב.
- ציור מס' 5 - גבול מוניציפלי של העירה זורבנו.
- ציור מס' 6 - סמל של העיירה זורבנו.
- ציור מס' 7 - בנין העיריה בזורבנו.
- ציור מס' 8 - מפת גליציה והסביבה.
- ציור מס' 9 - קטע של היכל העיריה בלבוב.
- ציור מס' 10 - פסל של האלה דיאנה בלבוב.
- ציור מס' 11 - שלט על בין בכניסה לרח' היהודים במרכז לבוב.
- ציור מס' 12 - רח' מרכז לבוב הנושך לרחוב היהודים.
- ציור מס' 13 - רחובות בפרברי לבוב.
- ציור מס' 14 - מחנה המוות היאנוב בלבוב.
- ציור מס' 15 - סטטיסטיקת הניצולים בלבוב (1944).
- ציור מס' 16 - מיכרות הנפט בבוריסלב.
- ציור מס' 17 - אתר שמתחתיו נכרה המחבוא (הבונקר) בבוריסלב.
- ציור מס' 18 - קבר אחים יהודי בדרוהוביץ.
- ציור מס' 19 - קבר אחים בכפר ברוניצה, ליד דרוהוביץ.
- ציור מס' 20 - הנהר טישמינניצה החוצה את העיר בוריסלב.
- ציור מס' 21 - גשר רחב הידיים, על הנהר טישמיננדה.
- ציור מס' 22 - פני ופנים של מבנה מעיינות המיים המינרליים "נפטוסיה" בטרוסקביץ (פרוורי בוריסלב).

- ציור מס' 23 - מבנה בפרק, בעיר הקייט והמרחצאות
המינרליים-לעריכת קונצרטים יומיים על ידי
תזמורת הצבא הפולני.
- ציור מס' 24 - ווילת הקייץ של ראש ערית דרוהוביץ - ירוש
בטרוסקביץ.
- ציור מס' 25 - היכל העיריה (ראטהאוס) בדרוהוביץ.
- ציור מס' 26 - בית הכנסת המרכזי בדרוהוביץ.
- ציור מס' 27 - פנים של בית הכנסת המרכזי בדרוהוביץ.
- ציור מס' 28 - תפילת יום-כיפור בבית הכנסת המרכזי של
בדרוהוביץ (של מגוטליב).
- ציור מס' 29 - בית היתומים היהודי בעיר דרוהוביץ.
- ציור מס' 30 - פינה בה נורה, מידי קצין קסטפו, הצייר
והמחזאי בעל שם עולמי -ברונו שולץ,
- ציור מס' 31 - בנין הפעילות הספורטיבית "סוקול" בעיר
דרוהוביץ.
- ציור מס' 32 - הגימנסיה ברח' סינקביץ בעיר דרוהוביץ.
- ציור מס' 33 - בית חולים הפרטי של דר' קוזלובסקי
בדרוהוביץ.
- ציור מס' 34 - בתי זיקוק לנפט "פולמין" ברח' סטרייסקה
(לשעבר) בעיר דרוהוביץ.
- ציור מס' 35 - בית זקוק לנפט "גליציה" בעיר דרוהוביץ,
- ציור מס' 36 - פרופ' מורדכי טור (שטג).
- ציור מס' 37 - התערוכה הרטרוספקטיבית של מירי טור.
- ציור מס' 38 - קטע של שושלת היחוסין המראה קשר בין פלגי
משפחת שטג מערים : זורבנו, בוריסלב, ארצות
הברית.

ציור מס' 39 - צאצאי רבי יוסף שטג מז'ורבנו.

ציור מס' 40 - אילן היחוסין המתחיל מ"הטהז".

BIBLIOGRAPHY

מקורות

1. Encyclopedia of the Jewish Diaspora, edited by Dr. N. Gelber, Poland Series, Lvov volume, Part I, p. 101, publ. Tel Aviv, 1956.
2. Ibid, p. 155
3. Encyclopedia Judaica, vol. 5, C-....., p. 1354
4. H.D. yN. Dembitzer "Kelilat Yofi" publ. in Cracov, 1887, pp 48-77
5. S. Buber "Anshei Shem" publ. 1895, pp. 56-59 Cracov
6. Encyclopedia of the Jewish Diaspora, ed. by Gelber, Lvov, publ. Tel Aviv, 1956
7. Research performed by Rabbi Jacob Meir Steg, of Bnei Brak
8. Letter of Rose Robinson to the Author (July, 1986) see Appendix 1)
9. Letter of Madeline Balk to the Author (July, 1993) (see Appendix 2)
10. Nathan Steg of Canada (personal communication)
11. Pirchach Hermal of Sderoth, Israel (personal communication)
12. H. Michnik, L. Moster Historia Polski Do Rokul, 1795, Warsaw, 1956
13. E. Taubenhauz "Giants of the Spirit", p. 73, Sinai Publ. Tel Aviv
14. Bendith Steg (personal communication).
15. Yad Vashem, Jerusalem, 1989

16. "Histadrut" a Periodical, published 1969, p.75
17. Professor M. Balaban "Zydzi Lwowsky na przelomie XVII...XVIII Wieku. Lvov, 1906 (in Polish)
18. H. Kovalenko "Ukrainska Istoria. "Weles Publ. Kiev, 1992
19. Y.Zunc "Ir Hazedek" (1874)
20. Norman Davies "Gods Playground. A history of Poland" Chapter 6 (Antemurale), Columbia University Press, New York, 1982.
21. R. Mahler "History of Jews in Poland (in Hebrew) p.330 Published by Sifriath Poalim 1946.
22. Felix Zandman "Never The Last Way" Shoken Books
23. S. Stein "Wehaesh Hishira Epher" p.147, Published "Alef" Tel Aviv 1957.
- 24 VULYTSYAMY STAROHO DROHOBYCHA PUBL KAMENIAR
KIEV 1991 IN UKRAINIAN
- 25 Appendix I
26. Appendix II

*"And The Fire Left Ashes".

ROSE L. ROBINSON
ATTORNEY AT LAW

45 Tudor City Place, New York, N. Y. 10017

7/11/86

Dear Itzhak:

Thank you so very much to your response to my recent letter, which I just received. I am sending this note to you by way of apology: my first letter was so long and probably unclear since you seem to have misunderstood a couple of facts which some, now living, knows better than I. I believe I said in that letter that my mother's name, of blessed memory, was Rifka Steg; that she came to the U.S.A. at the turn of this century from Zyravno; that she was one of ^{seven} ~~eight~~ children, four girls and three boys. Her father Fishel, as far as we knew, lived and died in Zyravno. Further, that my uncle Yusef Steg (the oldest of the family) was Leo and Joseph Steg's grandfather and that my uncles Moishe and Rafael Steg lived in Boryslaw and died in ^{there} the early 1900's. Your uncle, Nathan Steg, knew my uncle Rafael in Boryslaw and referred to him as "cousin" when

Family History

1. Madeline Balk - Attorney at Law

Born in New York, N.Y. USA. Daughter of Ethel Steg who was married to Joseph Balk, an executive of the Metropolitan Life Insurance Company. Ethel, my mother, was born in Gedovna. She is the daughter of Isaac Steg, a brother of Sam Steg's (Jure Kosovski's father). Isaac Steg was orphaned when she was quite young and came to the United States sometime between 1909 and 1910. She lived with Sam Steg's father until she married. She had four children, three other than myself.

(2) Pauline Balk Manevety - my sister - daughter of Ethel Steg and Joseph Balk. Pauline married Haiman Manevety and they have four children.

(a) Sharon Manevety Lauer Wolf - Pauline's daughter is the Deputy Comptroller for the State of New York. She is married to John Wolf. She has one daughter Susan. Sharon was born in Rochester N.Y. and currently resides in New York.

(b) Dr. Larry Michael Manevety - Pauline's son is a professor of Mathematics at Haifa University, Haifa, Israel. He is currently residing there. He was born in Rochester N.Y. He is married to Jenny Faye and they have three children: Joseph, Shaul, and Miriam Manevety.